

2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт байрлах “Тоорой
шанд” нэртэй чулуун нүүрсний ордыг ил уурхайн аргаар
ашиглах төсөл

Улаанбаатар хот,
2022 он

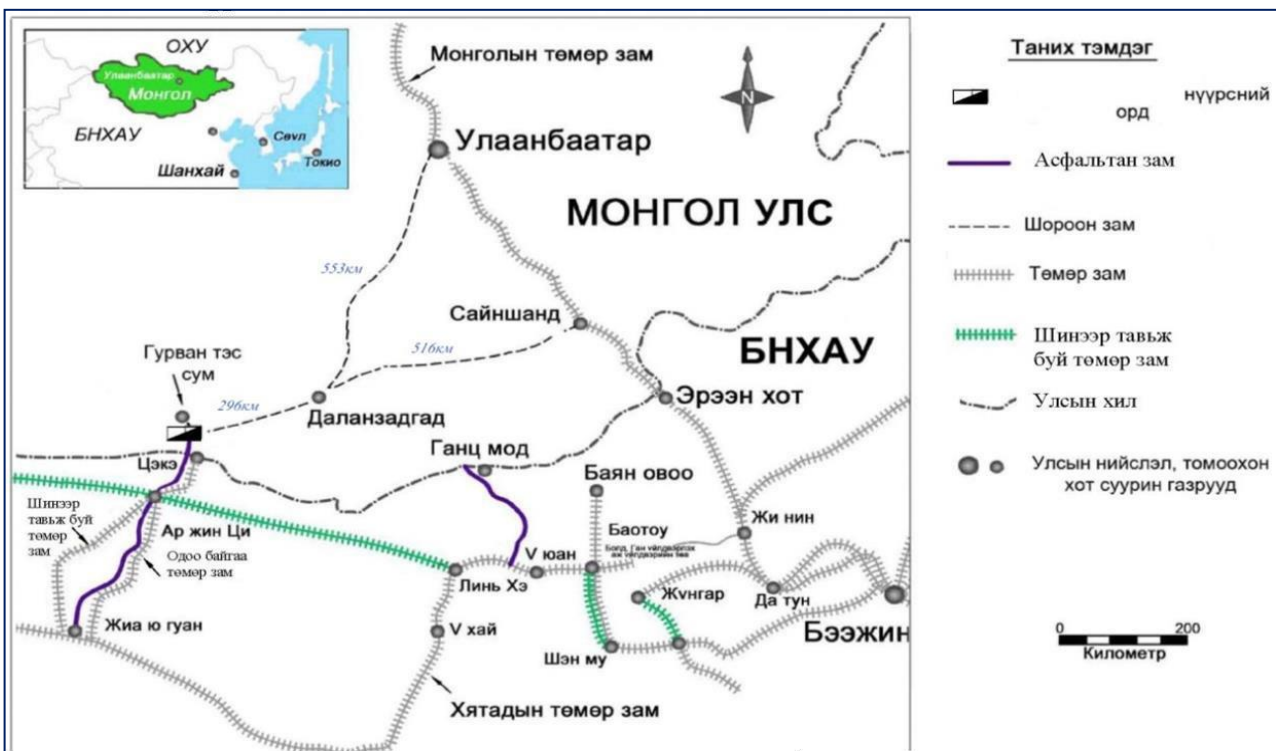
ГАРЧИГ

Төслийн товч танилцуулга:.....	3-4
Дэлгэрэнгүй тойм.....	4-5
Төслийн гол ба болзошгүй нөлөөлийн эрчим, үргэлжлэх хугацаа.....	5-7
Уур амьсгалын байдал.....	7-8
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний төлөвлөгөө түүний биелэлт.....	8-14
Байгаль орчны менежментийн тайлангийн гол зорилго.....	14
1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	14-25
2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	26-28
3. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	28-29
4. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	29-30
5. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	30-33
6. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	34-37
7. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	37-38
8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр төлөвлөгөөний биелэлт	38-42
9. Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт	43
10. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	43
11. Нэгдсэн зардал	46

ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА:

Төслийн нэр:	“Тоорой шанд” нэртэй чулуун нүүрсний ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төсөл :
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн :	- “ЕАИ ” ХХК Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011047062 - Регистрийн дугаар: 2687968 - Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл: MV-020781
Төслийн байршил:	Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутаг оршино: - Улаанбаатар хотоос баруун урагш 910 км, - Даланзадгад хотоос баруун тийш 340 км, - Гурвантэс сумын төвөөс зүүн урагш 65 км, - Овоотын цэргийн ангиас 38 км - Шивээ хүрэнгийн боомтоос 48 км зайд тус тус байрлана.

Төслийн талбайн байрзүйн зураг

Зураг-1 Талбайн байршилын зураг

Ашиглалтын талбайн булангийн цэг

Хүснэгт-1

Д/д	Уртлаг			Өргөрөг		
1	101	12	21.66	42	56	1.26
2	101	13	21.66	42	53	33.4
3	101	12	42.76	42	53	33.4
4	101	13	43.04	42	49	3.5
5	101	14	58.31	42	49	3.5
6	101	14	58.31	42	53	33.4
7	101	15	51.22	42	53	33.4
8	101	15	51.22	42	50	15.99
9	101	22	12.03	42	50	16
10	101	22	11.87	42	47	7.18
11	101	15	55.98	42	47	7.18
12	101	15	55.98	42	49	2.97
13	101	12	3.97	42	53	15.49
14	101	12	3.97	42	53	15.49
15	101	9	31	42	53	15.49
16	101	9	31	42	51	29.07
17	101	6	0.72	42	51	29.07
18	101	6	0.73	42	53	1.25
19	101	2	0.72	42	53	1.26
20	101	2	0.72	42	54	1.26
21	101	0	0.72	42	54	1.26
22	101	0	0.72	42	55	12.2
23	101	3	12.32	42	55	12.2
24	101	3	12.32	42	56	1.26

ТӨСЛИЙН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТОЙМ

Тооройн шандын ордын нүүрс нь гадаад шинж чанараараа өөр хоорондоо ялгагдахгүй гол төлөв тод хагас гялгатай, нэг төрлийн, уналын өнцөг огцом, судлын зузаан нимгэн, нүүрсний дунд шаврын үетэй нийлмэл тогтоцтой, дотоод ан цав, цавшил ихтэй, бутрамтгай шинж чанартай, гол төлөв дун маягийн хагаралтай байна. Нүүрсэнд хоёрдогч эрдсийн мөхлөгүүд ховор, зөвхөн пиритийн жижиг мөхлөгийн өнгөр байдалтай хуримтлал бага гүнийн нүүрсэнд хааяа ажиглагдаж байна.

MV-020781 тоот тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээнд 2007-2010 онуудад “Саусгоби Сэндс” ХХК-ийн геологчид тодорхой хэмжээний эрэл хайгуулын ажлыг гүйцэтгэж, талбайн баруун хэсэгт байрлах Тооройн шандын нүүрсний илрэлийн хэтийн төлөвт үнэлгээ өгөх зорилгоор суваг малталт, кернтэй болон хийн үлээлгэлтэт технологээр өрөмдлөгийн ажил гүйцэтгэж, нүүрсний 3 давхаргыг илрүүлсэн байна. Нүүрсний давхаргын харагдах зузаан нь 3.0-20.0 м, уналын өгцөг 60⁰-80⁰ хэм байна. 2008 онд Тооройн шандын хэсэгт 1983.56 м³ буюу 10 суваг малталт, 2493 тууш метр 10 цооногийг өрөмдсөн. 2009 онд 2116.1м³ 10 суваг малталтын ажил, 700 тууш метр өрөмдлөгийн ажлыг тус тус гүйцэтгэсэн. 2010 онд 2757.44м³ суваг малталт 6325

тууш метр 26 цооног өрөмдөж нүүрсний хэтийн төлөв өндөртэй, нөөц өсөх магадлалтай гэж тооцоолсон.

2010 онд өрөмдсөн NSSW10-10R дугаартай кернгүй цооног нүүрсний давхаргадсын харагдах зузаан 20 м орчим байгаа нь уг нүүрстэй хэсэгт нүүрсний давхарга ордын хэмжээнд хүрч зузаарах боломжтойг харуулсан байна. Ашигт малтмалын газрын Кадастрын албаны даргын 2015 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн 31 тоот шийдвэрээр ХҮ-017706 тоот тусгай зөвшөөрлийг Тооройн шандын нүүрсний ордын 9449Х талбайгаас “ЕАИ” ХХК-нд хэсэгчлэн олгосон.

ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ НӨЛӨӨЛЛИЙН ЭРЧИМ, ҮРГЭЛЖЛЭХ ХУГАЦАА :

Ашигт малтмал олборлох, уул уурхайн үйлдвэрлэл явуулах үед байгаль орчны төлөв байдал, орон нутгийн нийгэм эдийн засагт нөлөөлж болох нөлөөллүүдийн хэлбэр, тэр нь эргэж нөлөөлөх, буцалтгүй нөлөөлөх эсэхийг болон нөлөөллийн үргэлжлэх хугацаа, түүний эрчимшил зэргийг тодруулахын тулд магадлан жагсаах аргыг хэрэглэдэг билээ.

Энэ арга нь ашигт малтмал олборлох уурхайн ашиглалтын үед тухайн нөлөөлөл байгаа эсэх дээр тулгуурладаг бөгөөд хэрэв тухайн нөлөөлөл байвал "х"- ээр тэмдэглэдэг.

"ЕАИ" ХХК-ий ил аргаар нүүрс олборлох Галын овоо-1 ил уурхайн төсөл хэрэгжсэнээр байгаль орчны төлөв байдал, экологи, орон нутгийн нийгэм эдийн засагт үзүүлж болзошгүй нөлөөллийн үнэлгээг магадлан жагсаах аргаар гүйцэтгэж хүснэгт №-1-д үзүүлэв.

“ЕАИ” ХХК-ний Нүүрсний орд ашиглах төслөөс орчны төлөв байдал, бүс нутгийн нийгэм эдийн засагт нөлөөлж болох нөлөөллүүдийн хэлбэр, түүний эрчимшил зэргийг магадлан жагсааж, болзошгүй нөлөөллийг тодрууллаа.

Төсөл хэрэгжих үеийн байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчим

Хүснэгт-2

Байгаль орчны үзүүлэлт	Шууд	Шууд бус	Өөрөө зохицоллох	Богино хугацааны	Урт хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Хүчтэй	Дунд зэрэг	Бага зэрэг
1.Байгалийн төрөл зүйлийн өөрчлөлт										
Газрын доорх урсацын өөрчлөлт	х				х		х		х	
Газрын доорх усны чанарын өөрчлөлт	х				х		х		х	
Гадаргын усны урсацын өөрчлөлт										
Ургамлын бүтцийн өөрчлөлт	х		х				х	х		
Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	х				х		х	х		
Геологийн тогтоцын өөрчлөлт	х				х		х	х		
Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт		х		х			х		х	
Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт	х			х			х		х	
2.Байгалийн нөөц, ашиглалт										

Газрын гадаргын нөөц баялаг	x				x		x		x	
Бэлчээрийн байдал	x			x			x		x	
Эрдэс түүхий эдийн нөөц	x				x		x		x	
Эрчим хүчний нөөц	Нөлөөлөл байхгүй									
3.Байгаль, орчны өөрчлөлт										
Ундны усны чанар, хэмжээ	x				x		x	x		
Агаарын бохирдол	x		x			x		x		
Хөрсний эвдрэл, бохирдол	x				x		x	x		
Хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх		x			x	x				x
Дуу чимээ, шуугианы нөлөө	x			x			x		x	
4.Байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл										
Байгалийн үзэсгэлэнт өнгө төрх өөрчлөгдөх	x				x		x	x		
Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	x				x		x	x		
Тусгай хамгаалалттай газар нутагт нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
Түүх соёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
Археологи, палентологийн олдворт нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
5.Нийгэмд үзүүлэх нөлөө										
Үйлчилгээний салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх	x			x			x			x
Хүн амын орлого өөрчлөгдөж нэмэгдэх	x			x			x		x	
Хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх		x		x		x				x
6.Эдийн засаг, байгаль орчин										
Татварын орлого өөрчлөгдөх	x			x			x		x	
Бүс нутгийн орлого нэмэгдэх	x			x			x		x	
Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох	x			x			x		x	
Ажлын байр нэмэгдэх	x			x			x		x	
Улирлын чанартай эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэх	x			x			x		x	
7.Бусад нөлөөлөл										
Уурхайн болон ахуйн бохир уснаас хөрс, ус бохирдох	Зөөврийн бохирын системд холбогдоно									
Шороон зам харилцаа, уурхайн машин механизмын хөдөлгөөн шилжилтээс болж хөрс эвдрэх	x				x		x	x		
Дүн	24	3	2	13	12	3	24	9	15	3

Эдгээр болзошгүй нөлөөллүүдийг хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчмээр нь тодруулбал:

Шууд нөлөөлөл: Болзошгүй нөлөөллийн 24 (81,5%) нь шууд нөлөөлөлд хамрагдаж байна. Нүүрсний орд ашиглах төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан нөмрөгийн өөрчлөлт, хөрсний элэгдэл эвдрэл, бэлчээрийн нөөц багасах, газрын доорх усны чанарт, геологийн тогтоц, ландшафтын хэлбэр, хүрээлэн буй орчин, тусгай хамгаалалттай газар нутаг зэрэгт сөргөөр нөлөөлж болзошгүй байна.

Шууд бус нөлөөлөл: Уг төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 3 (18,5%) нь шууд бус нөлөөлөлд хамрагдаж байна. Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт, Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт, Хорт

бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх, Үйлчилгээний салбар зэрэгт шууд бусаар нөлөөлөхөөр байна.

Өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөл: Нүүрсний орд ашиглах төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 2 (7,4%) нь өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөлд хамрагдаж байна.

Богино хугацааны нөлөөлөл: Уг төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 13 (44,4 %) нь богино хугацааны нөлөөлөлд орж байна. Богино хугацааны нөлөөлөлд зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт, уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт, бэлчээрийн байдал зэрэг богино хугацаанд өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөл гэж авч үзлээ.

Урт хугацааны нөлөөлөл: Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийн 12 (48,1%) нь урт хугацааны нөлөөлөл бөгөөд төслийн байгаль орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийн ихэнхи нь урт хугацааны нөлөөлөлд хамрагдаж байна.

Нөлөөллийн эрчим: Төсөл хэрэгжих орчны байгаль орчинд тухайн төслөөс гарах хүчтэй нөлөөлөл их бөгөөд талбайн болон түүний орчны хөрс, ургамлын элэгдэл, байгалийн үзэсгэлэнт өнгө төрх өөрчлөгдөх, агаар, хөрс, усны бохирдол, ландшафтын хэлбэр өнгө өөрчлөгдөх зэрэг нөлөөллүүд байна. Дунд зэргийн эрчимтэй нөлөөлөлд газрын гадаргын нөөц баялаг, зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт, татварын орлого, бүс нутгийн орлого нэмэгдэх зэрэг нөлөөллүүд багтана.

Бага зэргийн эрчимтэй: нөлөөлөлд хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх, үйлчилгээний салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх, хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх зэрэг нөлөөллүүд багтаж байна. Нийт 27 нөлөөллөөс 10 хүчтэй, 14 дунд зэргийн, 3 бага зэргийн нөлөөлөл байна.

ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ОРЧМЫН УУР АМЬСГАЛЫН НӨХЦӨЛ

Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт өвс ургамалтай, ургамалгүй гадарга, баян бүрд, булаг шанд, уул нуруу, хотгор, хөндий, тэгш тал, говь цөл хослон оршдог нь уур амьсгалын өвөрмөц нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

Тооройн шандын нүүрсний орд орчмын нутаг дэвсгэр нь цаг уурын хувьд эрс тэс уур амьсгалтай, өвөлдөө цас багатай, хүйтний эрч бага, хавар хүйтэвтэр, шороон шуурга элбэгтэй, салхины чиглэл тогтворгүй, зундаа хуурай халуун уур амьсгалтай. Эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай, өвөл -15°C-аас -20°C хүйтэрч, зун +30°C -аас +35°C заримдаа +40°C-аас давж хална. 1 сард агаарын дундаж температур -15°C -аас -18°C, 7-р сард агаарын дундаж температур +20°C-аас +25°C. Жилийн агаарын дундаж температур +2°C-аас +5°C байна. Жилийн дунджаар авч үзвэл салхигүй өдрийн тоо 10-15 хоног. Хамгийн их салхи хавар тохиолдох бөгөөд дунджаар 5.9 м/сек, хамгийн бага салхитай улирал нь өвөл бөгөөд салхины хурд дунджаар 4.2-4.3 м/сек ба жилийн 30-35 хоног 15 м/сек хүртэл хүчтэй цасан болон шороон шуургатай байдаг.

Агаарын температур

Гурвантэс сумын нутагт жилийн агаарын дундаж температур 5.6°C байдаг. Энэ район нь говь цөлийн ширүүн уур амьсгалтай. Өвөл нь 15-20°C хүйтэн, зун, намрын саруудад маш халуун болж агаарын температур (+3°C-35°C), зарим үед +40°C хүрдэг. Жилийн хамгийн хүйтэн 1 дүгээр сард агаарын дундаж температур -23°C, хамгийн их халуун 8 дугаар сард агаарын дундаж температур +30°C орчим, агаарын үнэмлэхүй хамгийн их температур +39.8°C, үнэмлэхүй бага

температур -40°C байдаг. Гурвантэс сумын цаг уурын станцын мэдээгээр $+30^{\circ}\text{C}$ -аас халуун өдрийн тоо жилд дунджаар 31 байна.

Хур тунадас

Тус бүс нутагт хур тунадасны уналт их биш, жилийн дундаж хур тунадас 82.4 мм, үүний 60 хувь нь зуны улиралд ордог байна. Гурвантэс сум нь уур амьсгалын нэн хуурай дулаан говь, цөлийн бүсэд багтана. Нэн хуурай дулаан говь, цөлийн бүсийн уур амьсгалын ерөнхий онцлог нь агаар, хөрсний чийгээр дутмаг байдаг. Хур тунадас маш бага унадаг, ялангуяа 1970-аад оноос хойш тунадасны хэмжээ улам багасаж зун, намрын саруудад гандуу байдаг болсон. Өвөл цасны бүрхүүлийн зузаан 0-3 мм, зун нь хур тунадасны хэмжээ 30-60 мм, жилд дунджаар 51 мм орчим тунадас унадаг болсон байна.

Агаарын даралт

7 дугаар сарын агаарын хоногийн дундаж даралт 849.2-862 мм м.у.б., 3 дугаар сард 857.5-875.6 мм м.у.б -д хүрч харьцангуй чийгшлийн дундаж 40–49 % болдог байна.

Нарны гэрэл

Нарны гийгүүллийн үргэлжлэх хугацаа жилд 2900 орчим цаг, үүнээс дулааны улиралд 1960 цаг байна. Энд үүл, хур тунадас багатай, нарны гэрлийн эрчим хүч ихтэй юм.

Салхины горим

Тооройн шанд нүүрсний орд орчмын салхины горим өвөрмөц орон нутгийн шинжтэй салхины жилийн дундаж хурд 2.0-2.7 м/сек; хамгийн их хурд 14 - 30 м/сек -д хүрдэг. Өвөлдөө баруун, өмнөд зүгийн салхи зундаа баруун, баруун хойд зүгийн салхи зонхилдог нь тус газар нутгийн геологийн тогтоцтой холбоотой. Харин 4 дүгээр сарын салхины дундаж хурд 4.0 м/с хүрдэг байна. Салхигүй үеийн давтагдал өвөл 12-1 сард 52.5-62.6% байдаг бол 4 дүгээр сард энэ нь 31.3% хүртэл буурдаг. Энэ сард өдрийн 13 цагийн салхигүй үеийн давтагдал дөнгөж 9.6% байна. Иймд хаврын улиралд өдрийн цагт их төлөв салхитай байдаг бөгөөд 13 цагийн салхины дундаж хурд 4 дүгээр сард 4 м/сек орчим байна. 4, 5 дугаар саруудад хүчтэй салхи 10-15 удаа тохиолдоно. Жилд дунджаар 25 өдөр шороон шуургатай байдаг. 4, 5 дугаар саруудад 3-4 удаа шороон шуурга болдог.

Хөрсний гадаргын температур

Энэ нутагт хөрсний гадаргын жилийн дундаж температур 9.2°C , дулааны улиралд хөрсний гадаргын температур дунджаар $+25^{\circ}\text{C}$ байдаг бөгөөд 7 дугаар сард $+34^{\circ}\text{C}$ байна. Гэхдээ зуны халуун өдөр хөрсний гадарга маш их халах тохиолдол байдаг. Хөрсний гадаргын жилийн үнэмлэхүй их температур 62°C . Хөрсний хөлдөлтийн хэм 0.8-1.8 м байдаг.

Цасан бүрхүүл, цастай өдрийн тоо

Цасан бүрхүүлийн зузаан дунджаар 2-3 см-ээс хэтэрдэггүй, цасан бүрхүүлийн үнэмлэхүй зузаан нь 16 см байдаг. Жилд цасан бүрхүүлтэй өдрийн тоо 33 байдаг бөгөөд хүйтний улиралд сард 1-3 удаа цас ордог байна. Цас орой унаж (12-р сарын сүүлч, 1-р сарын эхээр) хавар эрт (2-р сарын сүүлчээр) хайлна. Бороотой өдрийн тоо жилд дунджаар 22 байдаг.

УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Төслийн агаарт нөлөөлөх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ.

Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ:

- Төсөлд хэрэглэгдэж буй тээврийн хэрэгслүүдэд Монгол Улсад мөрдөгдөж буй утааны ба бохирдлын стандартууд болон олон улсын холбогдох стандартуудын шаардлагын дагуу хяналт хийж түүнд нийцүүлнэ.
- Усны машин ашиглан тоосжилт үүсэх замуудыг услах, чийглэх, замыг дагтаршуулах.
- Хучилтгүй зам дээр тээвэр хийх машины хурдыг хязгаарлаж, хурдны хязгаарлалтыг анхааруулсан замын тэмдэг, тэмдэглэгээ байршуулах.

Төслийн гадаргын болон газрын доорхи усанд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ.

- Нүүрсний ордыг ашиглах үйл ажиллагааны үед газрын доорхи усны шинж, химийн найрлагын өөрчлөлтийг судлахын тулд дээж авч судалгааг хийх.
- Усны хэрэглээнд хяналт тавьж, хэрэглэсэн усны балансыг гаргаж байх.
- Үйл ажиллагаа явуулах үед машин техник, тоног төхөөрөмжийн элэгдсэн эд анги, хөдөлгүүрийн шингэн, шатахуун, тос маслын хаягдал ба тээвэрлэлтээс үүсэх хорт бодис, шороо тоосны ялгаралт нь усыг бохирдуулахаас сэргийлэх.
- Ахуйн бохир усаар газрын доорх ус бохирдохоос сэргийлэх.
- Унд ахуйн усны эх үүсвэрийн ариун цэврийн хамгаалалтын бүсэд мөрдөх журам гарган мөрдөж ажиллах.
- Тосгон ба ордыг хаврын шар усны болон хур борооны үерээс хамгаалах арга хэмжээ авах, сайжруулах (суваг, хамгаалалтын далан гэх мэт).
- Байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор орчны хяналт шинжилгээ хийлгэх арга хэмжээ авч усны чанар, нөөцөд хяналт тавьж ажиллах.
- Өмнөх байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээнд дурдагдсан усны нөөц чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах зөвлөмжийг сайтар биелүүлж ажиллах.
- Хэрэв бохир ус зөөвөрлөж хаях бол гадаргын урсацаас ангид газарт сумын мэргэжлийн байгууллагын зөвшөөрлөөр зориулалтын машинаар гүйцэтгэх.
- Орчны хяналт шинжилгээний хүрээнд тухайн байгууллага нь санал нэгтэй хүлээн зөвшөөрөхүйц үр дүнд хүрэх зорилгоор олон нийтийн төлөөлөл, байгаль орчны байцаагчийн оролцоотой усны хяналт шинжилгээ хийх (Уснаас дээж авах зэрэгт).
- Усны дээж авахдаа MNS ISO 5667-1-2002, MNS ISO 5667-3-1999, MNS ISO 5667-4-2001, MNS ISO 5667-10-2001 стандартын арга аргачлалын дагуу авч гүйцэтгэх.

Төслийн хөрсөн бүрхэвчид нөлөөлөх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ.

Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

- Хөрсний мониторингийн цэгүүдэд тогтмол хугацаанд хэмжилт хийж байх.

Бууруулах арга хэмжээ

- Хуурай халуун улиралд том машин механизмийн замын усалгааны хугацааг ойртуулах, машин механизмын хурдны хязгаарыг багасгах.
- Ямар ч газар шорооны үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө эвдэгдэх, хөндөгдөх хөрсийг өндөрлөг, налуу хажуу хэсэгт өнгөн хэсгийн давхаргийг тусад авч хадгалах, биологийн нөхөн сэргээлтэндээ ашиглах.
- Хөрс бохирдуулж болзошгүй хог хаягдлыг ангилж ялгах, хөрсөнд алдагдахааргүй хадгалах. Хөрс бохирдуулахааргүй хадгалах газраа тохижуулах орчиндоо тараахгүй байх талаар арга хэмжээ авах (хашаа хаалт барих) гэх мэт арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх. Хог хаягдлыг ангилал, шинж чанараас нь хамааран (Шингэн хог хаягдлыг тухай бүрд нь цэвэрлэж зөвшөөрөгдсөн газарт зөөвөрлөх, ариутгах ажлыг хийж байх, гадны нөлөөлөлөөс тусад нь байлгах, амьтан, ургамал нөлөөлөхөөргүй нөхцөлд байршуулах), хог хаягдлын цэгтэй нь байх, салхи шуургатай үед хог хаягдал хийсч орчноо бохирдуулахгүй байх ёстой) түүнд таарсан арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх.
- Уурхай орчим, доторх зам талбайг тодорхой зам-нэгдсэн нэг зам ашиглах талд дээр анхаарах. Тухайлбал: Замын тэмдэг тэмдэглэгээг сайтар байршуулах, зам ашиглах тал дээр уурхайн зүгээс хатуу бодлогыг баримтлах нь хөрсөн бүрхэвч эвдрэх эрсдэлээс сэргийлж чадна.
- Уурхай орчмын зогсоол, замд машин техникийн шатах тослох материал асгарвал тухай бүрд нь саармагжуулах, бүртгэлжүүлэх
- Халуун хуурай улиралд уурхайн үйл ажиллагааны явцад хөрсний гадаргаас авто машин, техникийн хөдөлгөөнөөс үүдэлтэй, мөн уурхайн карьерын эвдэгдсэн гадаргуугаас тоосжилт бий болох нь даамжиггүй бөгөөд тоосжилтыг багасгахын тулд дараах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлбэл зохилтой:
- Машин техникийн хөдөлгөөний хурдыг хөрсний гадаргын шинж чанараас хамааруулан тогтоох. Тухайлбал тоосжилт их гарч буй гадаргад хурдны хэмжээг багасгах.
- Тоосжилт их үүсэж буй гадаргууд тодорхой хугацаанд услагаа хийх, Их салхи шуургатай тохиолдолд машин техникийн хөдөлгөөнийг хязгаарлах.

Төслийн ургамлан нөмрөг, амьтны аймагт нөлөөлөх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ.

Урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр:

- Олборлолтын ажлын явцад техникийн ба биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг холбогдох стандарт горимын дагуу төлөвлөж явуулах ёстой.
- Ургамлан нөмрөг, зонхилгч төрөл зүйлүүдийн мониторингийг жил тутамд хийж ургамалжилтын хэв шинжийн өөрчлөлтийг ажиглах.
- Амьтны аймгийн мониторингийг жил тутамд хийж байх *Бууруулах чиглэлээр:*

Уурхайн үйл ажиллагаанаас хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх нөлөөлөл.

Тоосжилт.

Нүүрсийг ил аргаар олборлоход их хэмжээний тоос гарах нөхцөлийг бүрдүүлдэг. Уурхай хөрс хуулалт, нүүрс олборлолтын ажилд өрөмдлөг тэсэлгээний арга хэрэглэх, экскаватор автосамосвалын хослолоор хөрс, нүүрс ачиж, тээвэрлэх, хөрсний овоолго байгуулах зэрэг технологийн үйл явцад мөн салхи ихтэй нөхцөлд тоос ихээр гарч агаар орчныг бохирдуулдаг байна.

Тоосны бохирдолтын нэг удаагийн хамгийн их агууламж нь 0.5г/м^3 -ээс их бол хүмүүсийн эрүүл мэндэд нөлөөлж эхэлдэг байна. Иймээс энэ хязгаарын утгыг зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ гэж эрх бүхий байгууллагаас стандарчилан тогтоож өгсөн.

Хэрэв тоосжилтын нэг удаагийн хэмжилтээр агууламж нь 0.25г/м^3 -ээс их бол бохирдолтой гэж үзэж болно.

Тооройн шандын нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах үед нүүрс олборлолт, хөрс хуулалтын ажил хийх, тэсэлгээ явуулах, хөрс нүүрс ачих, тээвэрлэх, овоолго байгуулах зэрэг үйл ажиллагааны явцад их хэмжээний тоос тухай бүр салхины хурдаас хамааран үүсэж агаар орчныг бохирдуулах эх үүсвэр болох магадлалтай байна.

Төсөл хэрэгжүүлэх үед гарч болзошгүй байгалийн гамшгийн нөлөөлөл

Гал түймэр: Төсөл хэрэгжүүлэх нутаг дэвсгэр нь гал түймрийн аюул, осол багатай бүс нутаг дэвсгэр нь гал түймрийн аюул, осол багатай бүс нутагт хамрагдах боловч хавар, хамрын улиралд салхи ихтэй байдаг учир ил задгай газарт гал гаргахаас болгоомжлох нь чухал.

Нүүрсний өөрөө шаталтаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ аваагүй тохиолдолд уурхайн нүүрсний мөргөцөгт өөрөө шаталт гарах магадлалтай.

Нүүрсний уурхай нь жил бүрийн уулын ажлын төлөвлөгөөндөө галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тусган хэрэгжүүлэх шаардлагатай.

Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх бүх арга хэмжээг байнга авах, гал түймрийг утраах багаж хэрэгслээр хангасан байх шаардлагатай.

Нүүрсний өөрөө шаталт гарсан тохиолдолд түүний тархалтыг зогсоох арга хэмжээг нэн даруй авч, шаталт үүссэн хэсгийг тусгаарлах шаардлагатай.

Аянга, цахилгаан: Өмнөговь аймгийн цаг уурын албаны мэдээллээр уурхай байгаа газарт болон түүний орчимд урьд өмнө нь аянга бууж байсан тухай тэмдэглэгдсэн зүйл үгүй байна. Орчны нөхцөл байдлыг дүгнэн үзэхэд аяндын нөлөөлөлд өртөх магадлал бага гэж үзэж болно. Гэвч аюулгүй ажиллагааны үүднээс суурин тоног төхөөрөмжүүдийг байнгын аянга зайлуулагчтай байлгах шаардлагатай.

Үер: Зун намрын улиралд зарим нэг тохиолдолд их устай аадар бороо орсноос шалтгаалан уурхайн ашиглалт явуулж буй талбайд ихээхэн хэмжээний үерийн ус цутган орсноос ослын байдал гарч болно.

Уурхайн ухаш усаар дүүрснээр технологийн тоног төхөөрөмж тухайлбал экскаватор, бульдозер, автосамосалуудын ажил зогсож сул зогсолтын алдагдал гарахаас гадна уг усыг зайлуулж шавхахтай уялдсан нэмэлт зардал нь уурхайд эдийн засгийн хохирол учруулна.

Газар хөдлөлт: Тооройн шандын нүүрсний орд орчмын газар нутаг нь газар хөдлөлтийн 6-7 баллын бүсэд хамаарна.

Орон сууцны болон үйлдвэрлэлийн барилга байгууламжууд нь газар хөдлөлтийн нөхцөлд нурах онц аюултайгаас гадна уурхайн байгууламжууд нь газар хөдлөлтийн нөхцөлд

нурах онц аюултайгаас гадна уурхайн болон овоолгын догол мөргөцгүүд ан цав үүсэж хагарч нурах, гулсалт гарах аюултай. Иймд технологийн шаардлагыг хангасан барилга байгууламж барих хэрэгтэй.

2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТАЙЛАНГИЙН ЗОРИЛГО

Тайлангийн зорилго нь байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, аливаа бохирдлын түвшинг хянаж арилгах, ногоон байгууламж нөхөн сэргээлт хийх зэрэг ажлын хэрэгжилт, хугацаа, шаардагдсан төсөв үр дүн зэргийг нэгтгэж гаргах юм.

Үүнд:

- ✓ Байгаль орчны бүх хууль, тогтоомжуудыг даган мөрдөх;
- ✓ Байгаль орчныг хамгаалах шилдэг аргуудыг үйл ажиллагаандаа бий болгох удирдлагын системийг хэрэгжүүлэх;
- ✓ Бүхий л үйл ажиллагаандаа "багасгах, дахин ашиглах, дахин боловсруулах" зарчмыг хэрэгжүүлэх;
- ✓ Ажилчиддаа байгаль орчноо хамгаалах хариуцлагыг нь ухамсарлуулан ойлгуулах, энэ тухай явуулах сургалтанд хамруулах;
- ✓ Байгаль орчныг хамгаалах үүргээ цаашид улам идэвхжүүлэх;
- ✓ Байгаль орчныг хамгаалах нь бидний үйл ажиллагааны чухал нэгэн хэсэг юм;
- ✓ Ашигт малтмал олборлогч аж ахуйн нэгжийн мөрдөх хууль, стандартыг хангуулах;
- ✓ Компанийн дотоод дүрэм, журам, горимд байгаль орчныг хамгаалах зорилгыг хэрэгжүүлэх заалтуудыг багтаах;
- ✓ Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний заалтуудыг шат дараатай хэрэгжүүлэх.

1. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ, АРИЛГАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

1.1. Удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээ

- Тухайн төслийг хэрэгжүүлснээс үүдэн гарах сөрөг нөлөөллийг бууруулах болон арилгах арга хэмжээ, шаардагдах зардлыг байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөнд жил бүр тусган хэрэгжүүлж, байгаль орчныг хамгаалах талаар хийсэн ажлын биелэлтийг холбогдох газруудад тайлагнаж байх;
- Орон нутгийн засаг захиргаа болон байгаль орчны байцаагчидтай байнгын харилцаа холбоотой ажиллах;
- Ажиллагсдад байгаль орчныг хамгаалах асуудлаар сургалт, семинар хийх, заавар зөвлөгөө өгөх ажлыг тогтмол зохион байгуулах;
- Байгаль орчныг хамгаалах хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, байгаль орчныг доройтуулахаас сэргийлэх, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны талаар сурталчилгаа хийх, анхааруулга, санамжийн хуудас бэлтгэж зохих газруудад байрлуулах;
- Машин техникийн засвар хийх, шатах тослох материал хадгалах, машин техникийг цэнэглэх ажлыг зориулалтын тусгай талбайд явуулж байх;

- Шатах тослох материалыг зориулалтын тусгай агуулахад зохих шаардлагын дагуу хадгалах;
- Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах талаар авах арга хэмжээний зөвлөмжид тусгасан арга хэмжээг тогтмол хэрэгжүүлэх асуудлыг байгаль орчны асуудал хариуцсан ажилтанд хариуцуулж, биелэлтийг холбогдох газруудад тогтоосон хугацаанд тайлагнаж байх;
- Улс, орон нутгийн төсөвт оруулах ёстой татвар, төлбөр, хураамжийг тогтоосон хугацаанд барагдуулж байх;
- Өөрийн үйл ажиллагааны талаар тухайн орчинд оршин суугаа иргэдэд тогтмол танилцуулах, үнэн зөв мэдээлэл өгч байх.

1.2 Агаарын бохирдлыг бууруулах, арилгах

- Орчны болон ажлын бүсийн агаар дахь тоосны хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх нөхцөлийг хангах, хяналт-шинжилгээг тогтмол хийлгэж байх;
- Уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаа харьцангуй хуурай орчинд явагдах тул ердийн замаар автомашин болон хүнд механизм явах үед агаарт дэгдэх тоос шороог багасгах арга хэмжээ авах, хөрсийг тогтмол усалж чийглэж байх;
- Шатах, тослох материалаар машин техникийг цэнэглэх үед нефтийн бүтээгдэхүүний ууршилт үүсэж, агаар бохирдуулахаас сэргийлэх;
- Нүүрс олборлох, хөрс ачилт, нүүрсийг ачих, тээвэрлэхэд тоос шороо үүсэх, агаар бохирдуулахаас сэргийлэх арга хэмжээг тогтмол хэрэгжүүлэх;
- Уурхайн хүнд механизм, машин техник ажиллах үеэр дотоод шаталтат хөдөлгүүрийн шатахууны дутуу шаталтаас төрөл бүрийн хорт хий ялгарч агаар бохирдуулахаас сэргийлэх;
- Түлшний шаталтаас хорт хий үүсэхээс сэргийлж машин техникийг тогтмол үзлэг, оношилгоонд оруулах, машин техникийн янданд шүүлтүүр тавих, утааны хэмжилт хийж байнгын хяналт тавьж ажиллах;
- Ахуйн бохир усыг ил задгай хаях, бохир усны цооногийн усыг тогтоосон хугацаанд зайлуулахгүй халиулах зэргээс орчин тойрны агаарт ууршилт үүсэх нөхцөлтэй тул ахуйн бохир усны цооногийг зохих шаардлагын дагуу доторлож ашиглах, бохир усыг тогтмол хугацаанд зөөвөрлөж, мэргэжлийн байгууллагаас тогтоосон цэгт зайлуулж байх;
- Хог хаягдал, хоол хүнсний үлдэгдлийг ил задгай хаях болон тогтоосон хугацаанд зайлуулаагүйгээс ялзарч муудах, агаарт эвгүй үнэр гаргаж орчны агаарыг бохирдуулах зэргээс халдварт өвчин тархаж болзошгүйг анхаарч, хог хаягдлыг зориулалтын тусгай цэгт, тагтай саванд хадгалж, төвлөрсөн цэгт тогтмол хугацаанд зөөвөрлөн зайлуулж байх.

1.3 Усны нөөцийг бохирдол, хомсдолоос сэргийлэх

- Усны чанарын шинжилгээг тогтмол хийлгэж байх;
- Ажиллагсдын тосгоны цэвэр ус хангамжийн асуудлыг зохистой шийдвэрлэх, унд-ахуйн хэрэгцээнд ашиглах усанд химийн болон эрүүл ахуйн шинжилгээг тогтмол хийлгэж, дүгнэлт гаргуулж байх.

1.4 Хөрс болон ургамлан нөмрөгийг хамгаалах

- Автомашины зогсоолын талбайг тэгшлэн шатах, тослох материал хөрсөнд нэвчихээс сэргийлж цардаж өнгөлөх, тэмдэгжүүлэх;
- Олон салаа зам гаргахгүй байх, уурхай руу очих, буцах замын маршрутыг тодорхой тогтоож, тэмдэгжүүлэх, уурхайн орчны замд дэвсэлт хийх, шороон зам, хаягдлын овоолгоос тоосжилт үүсгэхгүй байх зорилгоор чийгшүүлэлт хийж байх;
- Нүүрсний уурхайн орчмын нутаг дэвсгэрийн ургамлын төрөл зүйл, тархалт, өсөлт хөгжилтөд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхгүй байх арга хэмжээг төлөвлөж хэрэгжүүлэх;
- Ажиллагсдын тосгон байгуулахад өртөж эвдэрсэн газрыг засаж тэгшлэх, ургамалжуулах, мод суулгац тарих
- Засвар үйлчилгээний талбайд хучилт хийх

1.5 Хог хаягдлыг бууруулах талаар авах арга хэмжээ

- Бохир усны цооног, бие засах газар, түүний орчны хөрсийг эрүүл ахуй, халдвар судлалын хяналтын байгууллагын зөвлөмжийн дагуу тогтмол ариутган халдваргүйжүүлж байх;
- Хатуу хог хаягдлыг ангилан ялгаж, эргүүлж ашиглах боломжтой хэсгийг холбогдох газруудад нийлүүлэх, боломжгүйг нь хог хаягдлын нэгдсэн цэгт тогтоосон хугацаанд зайлуулж, орчны хөрс, ус бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээг тогтмол авч байх;
- Тогтоосон цэгээс бусад газар хог хаягдал хаяхыг хориглох.

СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ ТҮҮНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт-3

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөлийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Төсөв /төг /	Аргачлал стандарт	Төлөвлөгөөний биелэлт
Агаар орчин үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах					
1.1	Уурхайн орчимд болон тээврийн гол замыг чийгшүүлэх, услах, дагтаршуулах	Усны машин түрээслэн тоосжилт үүсэх зам, талбайнуудыг услах, замыг засч дагтаршуулах арга хэмжээ авсанаар тоосжилтыг багасгана.	56'632'674	Агаарын тухай хууль, 9, 11, 23-р зүйл MNS 4585:2007	Уурхай нь 2022 оны 09 сарын 6-ний өдрөөс үндсэн траншей нээж технологийн замуудыг тавьж эхэлсэн. Уурхайн технологийн замуудад тохирох материалыг мөргөцгөөс авч хучилт хийж бульдозер болон грейдерээр хусч тэгшлэн дагтаршуулсан. Ажлын талбайг өглөө, өдөр, орой буюу 3 удаагийн давтамжтай “Монголын Алт” (МАК) ХХК-ийн ил уурхайн шүүрлийн усны зумфээс 9 сарын 5-аас 10 сарын 25 хүртэл мөн өөрийн уурхай дотор байгуулсан зумфээс тус тус усны насосоор соруулж усалгааг 2 цагт 1 удаа хийж тоосжилтыг дарж байгаа ба талбайн орчимд маш бага тоосжилт үүсэж байна.
1.2	Уурхайн орчимд болон тээврийн гол замыг чийгшүүлэх, услах, дагтаршуулах	Жилд 2 удаа орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу орчин дахь тоосны хэмжээг тодорхойлж байх	400'000	Гадаад орчны агаарын түгээмэл бохирдуулагчийн хүлцэх агууламж болон зөвшөөрөгдөх түвшин стандарт MNS5916:2008	Уурхайн эхлэхийн өмнө газрын төлөв байдлын хянан баталгаа “Геобатаник” ХХК – аар хийлгэж холбогдох төрийн байгууллагаар баталгаажуулсан. Тус БОНБНУ-ний тайланд орчний хяналт шинжилгээний ажлыг тусгасан. Олборлолт эхэлсний дараа орчний хяналт шинжилгээний хүрээнд Өмнөговь аймгийн ЦУОГ-тай гэрээ хийж Засвар үйлчилгээний төвийн орчимд 1 цэг, уурхай орчимд 1 цэг, Хотхоны орчимд 1, гаалийн хяналтын талбай орчимд 1, овоолго 1, шимт хөрс 1 цэг нийт 6ш дээж авч шинжилгээ хийлгэсэн.
2. Гадаргын ба гадаргын доорхи усны нөөц					

2.1	Ашиглаж буй усны чанар муудах хүрэлцээ бага байх	Ус ашиглах дүгнэлтийг жил бүрийн эхэнд гаргуулах	Уурхайн үйл ажиллагаагаар	Усны тухай хууль , Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998	Ус ашиглуулах дүгнэлтийг 2022 оны 06 р сарын 02-ны өдөр Өмнөговь аймгийн усны сав газраар гаргуулж ус ашиглах гэрээг “АЛТАЙН ӨВӨР ГОВИЙН САВ” газартай 2022 оны 06 дугаар сарын 24 ны өдөр 22/06 дугаартай гэрээ байгуулсан
2.2		Ус ашигласны төлбөрийг цаг тухайд тогтмол хугацаанд төлөх	645’000	Усны тухай хууль,Ус бохирдуулсны төлөрийн тухай хууль	Усны төлбөрийг 2022 оны 06-р сарын 03-ны өдөр ус ашиглах гэрээний дагуу 645,000 төгрөг төрийн сангийн тусгай дансанд байршуулсан
2.3		Унд ахуйн хэрэглээний усанд тогтмол шинжилгээ хийх		Усан орчны чанарын үзүүлэлт MNS 4586:1998	Өмнөговь аймгийн усны газар нян, бактер, усны хатуулгийн шинжилгээ хийлгэсэн.
3. Хөрсөн бүрхэвч					
3.1	Төслийн үйл ажиллагааны явцад ихээхэн талбайн хөрс овоолго ,уурхайн тосгон, бусад байгууламжийн доор дарагдаж элэгдэл, эвдрэлд өртөнө.	Овоолго болон бусад байгууламжуудыг байгуулахын өмнө өнгөн хөрсийг хуулан авах.	Дотоод үйл ажиллагаагаар	Хөрс хамгаалах цөлжилтөөс сэргийлэх тухай Монгол улсын хууль MNS 5914:2008	Уурхайн ашиглалт явуулах хүрээн дэх, Хөрсний овоолго үүсгэх талбай дахь, засвар үйлчилгээний төв байгуулах талбай дахь, Хотхон байгуулах, шимт хөрсний овоолго үүсгэх, гаалийн хяналтын талбай дахь, технологийн замуудын шимт хөрсийг 20-30см-ийн зузаантай хусаж, бөөгнүүлэн ачилт, тээвэрлэлт хийж шимт хөрсний овоолгод байршуулсан.
3.2		Хуулж авсан өнгөн хөрсийг тусгайлан овоолго байгуулан хадгалах	Дотоод үйл ажиллагаагаар	Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт MNS 591652008	Шимт хөрсийг хуулж авч тусгайлан бэлдсэн талбайд стандартын дагуу овоолго үүсгэн дагтаршуулж хадгалж байна.
3.3	Уурхайн замын ачааллаас хөрс элэгдэж, эвдрэлд орох	Хүнд машин механизм явах замыг засаж сайжруулан, байгалийн хөрс бүхий замаар тээвэрлэлт аль болох бага хийх	Дотоод үйл ажиллагаагаар	Газар шорооны ажлын үед шимт,хөрс хуулалт хадгалалт	Уурхайн технологийн замуудын шимт хөрсийг хуулж дунджаар 30см-ийн хучилт хийж хөрсөн бүрхэвчийг гэмтээхгүй арга хэмжээг авсан

	Засварын талбайд машин механизмын хөдөлгөөнөөр хөрс эвдэгдэх	Хайрган хучилт дэвсэх	Дотоод үйл ажиллагаагаар	Хөрс хамгаалах цөлжилтөөс сэргийлэх тухай Монгол улсын хууль MNS 5914:2008	Засвар үйлчилгээний төвийн талбайн хөрсийг эвдрэх, гэмтэх, бохирдохоос хамгаалах зорилгоор 26.5га талбайд дунджаар 2м-ийн зузаантай хайргаар хучилт хийж дэвссэн
4. Газрын хэвлийн					
4.1	Нүүрс олборлосноор газрын хэвлийд хоосон орон зай шинээр үүсгэнэ.	Уурхайн нуруулт, гулсалт үүсэхээс сэргийлнэ.	Дотоод үйл ажиллагаагаар	Газрын хэвлийн тухай хууль	Уурхай үйл ажиллагаа эхлэлийн түвшинд явж байгаатай холбогдуулан БОНБНУ, болон ТЭЗҮ-д тусгагдсанаар уурхайн ажлын хажуугийн өнцгийг 55 ⁰ бариулан үүсгэж байна. Урт хугацаанд уурхайн гүнзгийрэлт ихсэж хажууг нуруулт гулсалт үүсгэхгүй тогтвортой байлгах үүднээс үндсэн паратемруудыг ашигласан.
5. Ургамлан нөмрөг					
5.1	Шимт хөрсний овоолго үүсгэх ажлын үед ургамал устгах дарагдах талхлагдах зэргээр хамгийн их нөлөөлөлд өртөнө.	Нөхөн сэргээлтэнд ашиглах хөрсний шимт хэсгийн овоолгыг стандартын дагуу тусгайлан овоолж салхинд хийсхээс хамгаалах	Дотоод үйл ажиллагаагаар	MNS5916:2008 газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт хадгалалт MNS5918:2008 эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах техникийн ерөнхий шаардлага	Стандартын дагуу 3м өндөртэй овоолго үүсгэн салхинд хийсхээс хамгаалан дагтаршуулсан
5.2		Уурхайн нөлөөллийн бүсэд хээрийн судалгаа хийж, ургамлын бичиглэл хийх	2'000'000	БОНБНУ-д тусгагдсан	Уурхайн нөлөөллийн бүсэд байгаа ургамалуудыг төрөл зүйлээр нь бүртгэлжүүлэн ажиллаж байна.
6. Амьтны аймаг					

6.1	Амьтны аймагт хохирол учруулах тоо толгой хорогдох, идэш тэжээлийн хомсдол үүсэх	Мал амьтан өнгөрч гардаг хэсгүүдэд тэмдэг тэмдэглэгээ байрлуулах, авто машины хурдыг тогтоосон хязгаарт байлгах	150'000	Амьтаны тухай хууль: 6.1.3 ан амьтаны хэвийн өсөлт үржилтийг хадгалах, тархац нутгийг хамгаалах, нүүдлийн замыг чөлөөтэй байлгах 6.1.7. үйлдвэрлэл аж ахуйн үйл ажиллагааны явцад амьтан устгахаас урьдчилан хамгаалах	Зам талбайгаар мал болон зэрлэг амьтад явах хэсгүүдэд зориулалтын анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээг зохих журмын дагуу байрлуулсан.
Нийт					59'827'674

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлтийг тайлан.

- Хүнд даацын техник хэрэгсэл, тэсэлгээний өрөм, хөнгөн тэрэг, хөрс тээврийн машинуудын хөдөлгөөнөөс үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор 20 тонны багтаамжтай 1ширхэг усны машин өдрийн ээлжинд мастерын нарядын дагуу тогтмол усалгаа хийж ажиллаж байна. /Зураг 1-т шүүрлийн ус цуглуулж буй байдал, Зураг 2-т усны машин болон зам усалгааны ажиллагаа үзүүлээ/
- Орчны тоосжилтыг бууруулахад шаардагдах усыг “Монголын алт” (МАК) ХХК-ны уурхайн шүүрлийн усны нуур болон өөрийн уурхайнд байгуулсан зумфээс соруулж ашигласан байгаа бөгөөд 2022 оны 09-р сараас 06-аас 2022 оны 10-р сар дуусах хугацаанд 3300м³ усыг тоосжилт дарахад ашиглаад байна. Тоосжилт дархад ашиглаж байгаа усны бүртгэлийг бүтээлийн хуудсаны бүртгэлээр баталгаажуулж хянаж байна.

Зураг-2 Шүүрлийн ус хуримтлагдсан байдал

Зураг-3 Замын усалгааны хийж буй байдал

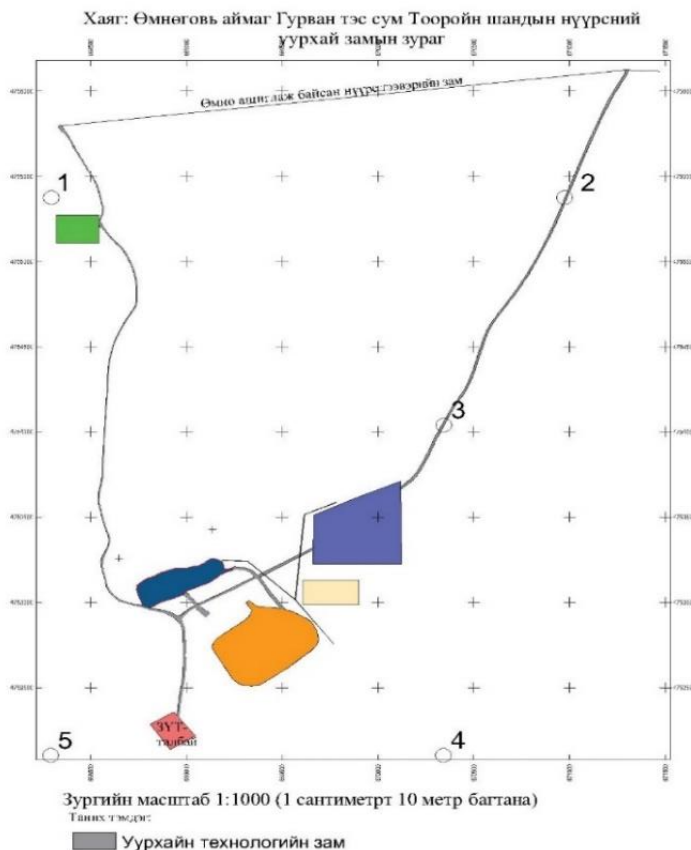

Шимт хөрсийг гадаргуун шинж чанараас хамаарч 20-30см-ийн зузаантай хуулалт хийж бөөгнүүлж ачиж, тээвэрлэн шимт хөрсний овоолго үүсгэж стандартын дагуу хадгалж байна. Нийт 52842м³ шимт хөрс овоолсон байна.

Зураг-4 Шимт
хөрсний овоолго үүсгэж
буй байдал

- Уурхайн орчмын газрын гадаргуун өөрчлөлтийг бага байлгах үүндээс хөрсийг гэмтээхгүй, олон салаа зам гаргахаас сэргийлж зориулалтын технологийн замуудыг стандартын дагуу дунджаар 30см-ийн зузаантай хучилт хийсэн. Нийт 10.570 км зам тавьсан.

Зураг-5 Уурхайн хучилт хийгдсэн
замын план зураг

- Технологийн замын хурдны тэмдэг тэмдэглээг стандартын дагуу 10, 30, 40, 50 гэсэн хурдны хязгаарт тохируулан байршуулах, цацруулагч бүхий гадас тусгаарлагчыг шаардлагатай зам талбайд байршуулж ажилласан.

Зураг-6 Тэмдэг
тэмдэглэгээ
байриуулсан байдал

Зураг-7
Тэмдэг тэмдэглэгээ
байриуулсан байдал

- Орчны тоосжилтын хэмжилтийг уурхайн үйл ажиллагаа эхлэхийн өмнө байгаль орчны төв лабораторитой хамтарч 6, 7-р саруудад хяналтын 15 цэгээс дээж авч шинжилүүлж газар зохион байгуулалт геодези зураг зүйн газраар баталгаажуулсан.

ГАЗРЫН МЭРГЭЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГА "ГЕОБОТАНИК" ХХК

ЗАХИАЛАГЧ: "ЕАИ" ХХК

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНТЭС СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ
"ЕАИ" ХХК-ИЙН АШИГЛАЛТЫН ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ,
ЧАНАРЫН ЗАХИАЛГАТ ХЯНАН БАТАЛГАА

ГҮЙЦЭТГЭСЭН: ГАЗРЫН МЭРГЭЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГА "ГЕОБОТАНИК" ХХК

ЗАХИРАЛ
ГАЗАР ЗОХИОН БАЙГУУЛАГЧ-ИНЖЕНЕР Ц.ХАНБУРГЭД
ГАЗАР ЗОХИОН БАЙГУУЛАГЧ-ИНЖЕНЕР Б.МЯГМАРЖАРГАЛ
ГАЗРЫН КАДАСТРЫН ИНЖЕНЕР Э.МЯГМАРҮСРЭН
ХӨРС СУДЛААЧ Н.ДАМБАДАРЖАА
УРГАМАЛ СУДЛААЧ Т.НАМУУН

Улаанбаатар хот
2022 он

ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ЧАНАРЫН ХЯНАН БАТАЛГААНЫ ДҮГНЭЛТ

Хянан баталгааны төрөл: Захиалгат
Огноо: 2022-08-12

1. Газар ашиглагч: "ЕАИ" ХХК
2. Аймаг (нийслэл): Өмнөговь
3. Байршил, хаяг: Шивээ хүрэн боомтын хатуу хучилттай авто замын баруун талд
4. Нэгж талбарын дугаар: MV-020781-05
5. Хөрсний нэр: Цөлийн бор саарал хөрс, 23055266701801
6. Ургамалжилт: Холимог сөөгт, У-VII-2-3
7. Нийт талбайн хэмжээ/м²: 1657.47 га
8. Газар эзэмших зориулалт: Уурхай
9. Одоогийн газар ашиглалтын хэлбэр: Уурхай
10. Газар ашиглах, эзэмших шийдвэр: Ашигт малтмал, газрын тосны газрын
Кадастрын хэлтсийн даргын 2022 оны 06 дугаар сарын 02-ны 266 тоот шийдвэр
11. Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээний дугаар: MV-020781
12. Эзэмшил газрын төлөв байдал, чанарын тодорхойлолт:

Газар ашиглалтын төрөл	Талбай, га	Үүнээс эвдэрсэн болон бохирдсон, талбайн хэмжээ, га/м ²		
		Физикийн	Химийн	Биологийн
Нийт эзэмшил газар	1657.47	+	-	-
Нэгж талбарын талбай	1657.47	+	-	-
Газар дээрээ ашиглаж байгаа талбай	1657.47	+	-	-
Зөвшөөрөлтэй ашиглаж байгаа талбай	1657.47	+	-	-
Үүнээс Нөлөөлөлд сул өртсөн талбай	1657.47	+	-	-

13. Газрын гадарга, төлөв байдал:
Тус нэгж талбар нь 1657.47 га талбайтай. Ашиглалтын талбайн баруун урд хэсэгт байрлалтай хойноос урагшаа сунаж тогтсон олон өнцөгт хэлбэртэй. Жижиг цав толгод хадархаг намхан уулс энгэр жалга дамнан байрласан. Уулсын салаа ам хэсгээр элсэрхэг хөрстэй. Хайрга чулуу хадархаг гадаргатай. Бэсрэг толгодын хормойгоос байнгын урсгалгүй хуурай сайр голдирол ихтэй. Хуурай олон салаа судга жалга дагуу харгана бударгана, бут сөөг тархсан. Одоогоор газар дээр үйл ажиллагаа явагдаагүй байна.

14. Хөрсний доройтол, бохирдолт, түүний төрөл, зэрэглэл:
Тус талбайн орчимд цөлийн бор саарал хөрс тархана. Хөрсний бохирдолгүй

Хөрсний химийн шинж чанар

Дээж авсан цэгийн дугаар	Ph	ЦДЧ, ds/m	Давс, %	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	Солилцох суурь, мг-экв/100гр			Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100 гр		
						Ca+Mg	Ca	Mg	NO ₃	P ₂ O ₅	K ₂ O
Дээж-11	8.29	0.989	0.396	1.13	1.12	27	18	11	1.75	4.3	14
Дээж-12	8.8	0.097	0.039	0.46	0	16	11	5	0.23	3.9	15
Дээж-13	8.4	0.976	0.39	0.94	0.96	13	9	4	0.75	2.5	17
Дундаж	8.5	0.89	0.28	0.84	0.69	18.6	12.0	6.6	0.9	3.5	15.3

Зураг-8 Газрын төлөв байдал чанрын хянан баталгаа хийлгэсэн байдал

- Уурхайн техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэний дараа талбайг эрүүлжүүлэх, анх байсан байгалийн онгон төрхийг хадгалах зорилгоор шимт хөрс хуулахын өмнө тухайн талбайн ургамалыг м² талбайд тархсан байгаа тархалт, овог зүйл, ургалт зэргээр нь бүртгэлжүүлсэн. Мөн уурхайн нөлөөлөлд өртөж буй хэсгийн судалгааны ажил үргэлжлэн явагдаж байна.

Хөрсний сувагийн үед ургамалын нөөргийн гарц, түймийн бүрэлдүүний бүтэц тэдгээгээр

Д/а	Огноо	Ургамалын эвчил	Байршил	Түймийн бүрэлдүүний тоо	1м ² талбайн түймийн тоо	Ургамалын бүрэлдүүн, %	Халдгай гярыг хэмжээ, %	Халдгай гярыг хэмжээ, %	Ургалт а/н га
1	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	4.6	5	0.2
2	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	30-40%	4.0	4	0.1
3	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	30-40%	3.0	3	0.2
4	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	3.5	3	0.1
5	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	4.0	5	0.2
6	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	30-40%	4.5	2	0.3
7	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	30-40%	3.0	3	0.1
8	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	3.0	4	0.2
9	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	50-60%	2.5	2	0.3
10	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	50-60%	3.0	4	0.2
11	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	50-60%	1.5	3	0.1
12	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	50-60%	4.0	4	0.2
13	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	50-60%	3.0	3	0.1
14	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	3.5	2	0.2
15	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	50-60%	4.0	4	0.1
16	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	50-60%	3.0	3	0.2
17	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	50-60%	4.0	5	0.3
18	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	4.0	4	0.2
19	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	4.0	5	0.2
20	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	4.0	5	0.1
21	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	3.0	6	0.2
22	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	3.0	4	0.2
23	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	4.0	4	0.3
24	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	3.0	5	0.3
25	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	3.0	5	0.2
26	8/1/2022	Холимог сөөгт	Холимог сөөгт	6	3	40-50%	4.0	4	0.1

Зураг-9 Ургамалын судалгаа хийж буй байдал

- Засвар үйлчилгээний талбайд тос масло химийн бодис асгарч хөрсөнд шингэж хөрс бохирдохоос хамгаалж нийт талбайд хайрган хучилт хийсэн

Зураг-10

Засвар үйлчилгээний талбайд хайрган хучилт хийж буй байдал

- Шингэн хог хаягдлыг хөрсөнд нэвчүүлэхгүйн тул зөөврийн бохирын системд холбож Шугшаа уул ОНӨТҮГ-тай гэрээ хийн улиралд 1 удаа соруулах арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

Зураг-11 Зөөврийн бохирын систем суурилуулж буй байдал

- Нийтийг хамарсан ажилчдын их цэвэрлэгээг хотхоны 500м радиусын дотор зохион байгуулсан.

Зураг-12
Их цэвэрлэгээ
хийж буй байдал

- Уурхайн кемпийн хойд хэсэгт 2.5км-т байрлах булаг шандны эх уст цэгийн цэвэрлэв.

Зураг-13
Булгын эхийг
цэвэрлэсэн байдал

- Техникуудад ашиглагдсан бүх төрлийн тос тосолын хаягдлыг баримтжуулан бүртгэл хөтлөн тос хадгалах 200л пошигнуудад хуримтлуулж “Монпити” ХХК-тай гэрээ хийж нийлүүлэлт хийхээр тос маслыг 200л пошигонд стандартын дагуу цуглуулж байна

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛЫН БҮРТГЭЛ						
№/д	Огноо	Аюултай хог хаягдалын нэр	Хог хаягдалын тоо ширээг, хэмжээ	Хаана хадгалсан байгаа /тодорхой бичих/	Хааны нийлгүүр/усласны, туушвсан	Хариуцаж устгаж, шилжүүлсэн ажиглан /албан тушаалтан, нэр/
1	9/10	Тосолыг баримтжуулах	3 ширээ	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	Анх ахуйн тосолыг баримтжуулах	Бүтэц хийсэн албан тушаалтан
2	9/10	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	40 л	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	Анх ахуйн тосолыг баримтжуулах	Бүтэц хийсэн албан тушаалтан
3	9/14	Орлог	3 ширээ	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	Анх ахуйн тосолыг баримтжуулах	Бүтэц хийсэн албан тушаалтан
4	9/16	Тосолыг баримтжуулах	40 л	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	Анх ахуйн тосолыг баримтжуулах	Бүтэц хийсэн албан тушаалтан
5	9/16	Тосолыг баримтжуулах	3 ширээ	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	Анх ахуйн тосолыг баримтжуулах	Бүтэц хийсэн албан тушаалтан
6	9/16	Тосолыг баримтжуулах	10 ширээ	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	Анх ахуйн тосолыг баримтжуулах	Бүтэц хийсэн албан тушаалтан
7	9/16	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	60 л	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	Анх ахуйн тосолыг баримтжуулах	Бүтэц хийсэн албан тушаалтан
8	9/16	Тосолыг баримтжуулах	3 ширээ	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	Анх ахуйн тосолыг баримтжуулах	Бүтэц хийсэн албан тушаалтан
9	10/5	Орлог	3 ширээ	Хөдөөн тосолыг баримтжуулах	Анх ахуйн тосолыг баримтжуулах	Бүтэц хийсэн албан тушаалтан

Зураг-14 Ажилласан тос масолын бүртгэлжүүлэлт

- Лицензтэй талбайн шав тэмдэг тавьсан байдал

БУЛАНГИЙН ШАВ ТЭМДЭГТЭЙН ХУВИЙН ХЭРЭГ
Дугаар:1

1. Цэгийн нэр	MV-020781-1	2. Төвийн дугаар	MV-020781-1
3. Трапацийн дугаар (1:100000)	K-47-47	4. Сүлжээний төрөл	GPS
6. Байршил (аймаг, сум, хот, дүүрэг, хороо)	Өмнөговь аймаг, Гурвантос сум	5. Гаднах тэмдэгтийн хэлбэр	Пирамидтай
7. Цэгийн солбицол	B=42° 56' 01.26"		L= 101°13' 21.66" X=4755847.312 Y= 681365.326

8 Цэгийн фото зураг

9. Байршлын тухай тэмдэглэл:
Өмнөговь аймаг, Гурвантос сум, Улаанбаатар хот 35.8 км замаас баруун тийш 100 метр

10. Байршлын тойм зураг

11. Төв цэгийн хэлбэр

12. а. Судалгаа (Шинээр суулгасан (Өмнөх дугаарыг дугуйлна)
14. Хөрсний шинж байдал: Элсэн шороон хөрс
15. Хувийн хэрэг хөтөлсөн: Инженер Б.Намуун
16. Байгууллага: "Эволюшн сүрвэй" ХХК

13. Огноо: 2018-04-18

АШИГЛАЛТЫН ТАЛБАЙН ХИЛ
ТОГТООЖ, ШАВ ТЭМДЭГ СУУЛГАСАН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-020781
Байршил: Өмнөговь аймаг Гурвантос сум
Газрын нэр: Галын овоо

Батласан:
АМГТТ-ын КХ-ийн дарга / Д.Дашзэвэг /
Хянасан:
АМГТТ-ын КХ-ийн мэргэжилтэн / Д.Мягмарсүрэн /
Захиалагч:
"ЕАИ" ХХК Захирал / П.Баясгалан /
Гүйцэтгэгч:
"Эволюшн сүрвэй" ХХК Захирал / Ж.Дэлгөн /

Улаанбаатар хот 2018 он

Зураг-15 Шав тэмдэг тавьсан байдал

- Ус ашиглуулах дүгнэлтийг 2022 оны 06 р сарын 02-ны өдөр Өмнөговь аймгийн усны сав газраар гаргуулж авсан.

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2022 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдөр Дугаар- /у/х/ Улаанбаатар хот

1. **Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, хаяг, утас, факс, улсын бүртгэлийн дугаар, регистрийн дугаар** - "ЕАИ" ХХК, гүйцэтгэх захирал Б.Баттулга, Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 11-р хороо, Зайсан /17029/ Хатан туул хотхон 34 тоот, утас 88884456, улсын бүртгэлийн дугаар 9011047062, регистрийн дугаар 2687968.

2. **Төслийн нэр, байршил** - "Галын овоо-1" нүүрсний орд нь Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт Улаанбаатар хотоос баруун урагш 970км, Даланзадгад хотоос баруун тийш 340км зайд байрлана. Алтайн өвөр говийн сав газарт хамаарагдана.

3. **Төсөл хэрэгжүүлэгч** - "ЕАИ" ХХК;

4. **Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн координат (Х,У)** - Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-020781; Ашиглалтын талбай: 36748.61га;

№	Уртраг	Өргөрөг	№	Уртраг	Өргөрөг
1	101° 13' 21.66"	42° 56' 1.26"	23	101° 03' 12.32"	42° 55' 12.2"
2	101° 13' 21.66"	42° 53' 33.4"	24	101° 03' 12.32"	42° 56' 1.26"

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээний 2 дугаар хавсралтанд нийт 24 цэгээр лицензийн талбайг тогтоосон байна.

5. **Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл, зориулалт** - Нүүрсний ордыг ил аргвар олборлон, экспортлох;

6. **Үйлдвэрийн техник, технологи /ажиллах горим, хүчин чадал/** - Уурхайн олборлолтод ашиглах машин техник:
SANDVIK маркийн өрмийн машин 1ш, HOWO маркийн автосамосвал 1ш,
CATERPILLAR маркийн экскаватор 2ш, BELAZ маркийн автосамосвал 1ш,
CATERPILLAR маркийн бульдозер 1ш, CATERPILLAR маркийн утуурт ачигч 3 ш
2022 онд ажилчдын тоо 140 хүн, хоногт 2 ээлжээр 20 цаг, 350 хоног ажиллана

7. **Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ** - 2022 онд 3,881,510.0м³ хөрс хуулж, 513,700.0 тн нүүрс олборлон экспортлоно. Биологийн нөхөн сэргээлт хийхгүй. Уурхайн орчимд ногоон байгууламж бий болгох зорилгоор 50ш мод тарина.

8. **Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хоногт ашиглах хэмжээ /шоо, метрээр/** - Унд ахуйн усыг өөрийн эзэмшлийн 0.3л/с ундаргатай худгаас авч хэрэглэнэ. Зам талбайн тоосжилт дарах усыг уурхайн шүүрлийн уснаас хангана.

9. **Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, хэмжээ, хийц/** -

10. **Худгас, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /насосны хүчин чадал, марк/** Худгийн байршил:

	Байршил	Насосны марк	Ундарга
1.	101°05'06.7"	42°55'09"	0.3 л/с

11. **Дамжуулах байгууламж /шугам сүлжээний урт, диаметр/** -

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2022 оны 06 сарын 24-ны өдөр Дугаар 22/06 Даланзадгад хот

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу Монгол улсын засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2022 оны 06-р сарын 02-ны өдрийн 01/639 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Алтайн өвөр говийн сав газрын захиргааны 2022 оны 06 сарын 24-ны өдрийн А-21 дугаартай ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:

Нэг талаас: Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Алтайн өвөр говийн сав газрын захиргааны газрын доорх усны нөөц, хяналт шинжилгээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Нэмэхбэр овогтой Түмэнжаргал

Нөгөө талаас: Ус ашиглагчийг төлөөлж Өмнөговь аймаг, Гурвантэс сум, 9011047062 тоот улсын бүртгэлийн дугаар, 2687968 регистрийн дугаартай "ЕАИ" ХХК-ийг төлөөлж уурхайн байгаль орчны мэргэжилтэн Ганбаттар овогтой Тэгшээ нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ныг хүртэл (нэг) жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт:

- Унд ахуйн хэрэгжлэл;
- Зам талбайн тоосжилт дарах;
- Дүйцүүлэн хамгаалах, биологийн нөхөн сэргээлтэд ашиглах;
- Ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах;
- Шүүрлийн усны хэмжээ;

2.2. Ашиглах усны хэмжээ:

2.2.1 Унд ахуйн хэрэгжлэлд – 7,350.0 м³/жнл

2.2.2 Зам талбайн тоосжилт дарах – 13,480.0 м³/жнл

2.2.3 Ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглах – 45.0 м³/жнл

2.2.4 Шүүрлийн усны хэмжээ – 53,032.0 м³/жнл

- Ус ашиглах гэрээг "АЛТАЙН ӨВӨР ГОВИЙН САВ" газартай 2022 оны 06 дугаар сарын 24 ны өдөр 22/06 дугаартай гэрээ байгуулж гэрээний дагуу төлбөрийг төрийн сангийн дансанд байршуулсан.

ТӨРИЙН БАНК
ЭРХДЭЛГҮЙ ИРЭЭДҮЙН БАТАЛГАА

МӨНГӨН ШИЛЖҮҮЛЭГ / MONEY TRANSFER

Он/УУ Сар/ММ Өдөр/DD 2022...06...03

Хүлээн авагчийн /Beneficiary's:

Банкны нэр / Bank name:	Дансны № / Account No:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name (organization or individual):
ТӨРИЙН САИ	100900013092	БСХАЖЯ. Усны газар
Мөнгөн дүн тоогоор/ Amount:	Мөнгөн дүн үсгээр/ Amount in words:	Валют/ Currency:
645,000.00	Зургаан зуун дөчин таван мянган туграв	MNT
Гүйлгээний утга, бусад тэмдэглэл/ Details of payment:		Нууц код/ Code:
"ЕАИ" ХХК-ААС ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХОЛС		

Шилжүүлэгчийн / Sender's

Банкны нэр/ Bank name:	Дансны №/ Account No:	Нэр (байгууллага эсвэл иргэн)/ Name (organization or individual):
ТӨРИЙН БАНК	1045-10122	СЭЛЭНГЭ ХВ83120906
Мөнгөн дүн тоогоор/ Amount:	Валют/ Currency:	Гүйлгээний төрөл/ Transaction type
645,000.00	MNT	Банк хоорондын бэлэн гүйцээ-13600506
Харилцагчийн тэмдэглэл/ Customer note:		
10900013092 "ЕАИ" ХХК-аас үйлчилгээний холс		

Тамга/ Stamp: Баталгаат гарын үсэг/ Authorized signature:

1. 2. 3.

Банкны тэмдэглэл/ For bank use only:

Теллер №	Журнал №	Огноо	Гүйлгээний хураамж	Шилжүүлэгчийн биеийн байцаалтын төрөл №	Теллер гарын үсэг
10122/1045	016000785408	2022.06.03 14:15	500.00		

Зураг-18 Усны
төлбөр төлсөн
баримт

2. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Техникийн нөхөн сэргээлт: Галын овоо-1 уурхайг 2022 оны 09 р сарын 05 ны өдөр анх нээж шимт хөрсний хуулалт, олборлолт, хөрсний овоолго, технологийн замууд тавигдаж байгаа тул 2022 онд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт байхгүй.

Уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх ажил нь уул-техникийн, инженерийн болон бусад төрлийн арга хэмжээнүүдээс бүрдэнэ. Тооройн шандын нүүрсний орд нь говийн бүсэд байрлах тул хөрс хамгаалах, шимт хөрсийг урьдчилан хуулж хадгалан нөхөн сэргээлтэнд ашиглах, мод тарин ойжуулах, уурхайн үйл ажиллагаагаар бий болсон үүсмэл гадаргуу /овоолго, шуудуу, ухааш/ зэргийг тэгшилж нөхөн сэргээлт хийх ажил нь БОНБНҮнэлгээний тайланд тусгагдсаны дагуу шимт хөрсийг хуулан хадгалж бүртгэлжүүлж байна.

Үржил шимт хөрсийг хуулах, хадгалах

2022 оны уулын ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан уурхайн ахилтаас гарах шимт хөрсийг холбогдох журмын дагуу хуулж шимт хөрсний овоолго үүсгэн хадгалж, бульдозерийн тусламжтайгаар хуулж овоолго үүсгэж байна. Овоолго үүсгэж хадгалан шимт хөрсийг техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэх талбайд 0.15-0.20 метрийн зузаантай дэвсэлт үүсгэж хучих хийхээр төлөвлөгдөж байгаа болно.

2022 онд 55800м³ шимт хөрс хуулж, 52842 м³ шимт хөрс зөөж овоолгод байршуулаад байна.

Зураг-19
Шимт хөрс
овоолж буй
байдал

Татан буулгах хаалтанд бэлтгэх:

2022 он эхний жил хаалтын ажил явагдахгүй. Тооройн шандын нүүрсний ордын ТЭЗҮ, БОНБНҮ-д ашиглалтын 4 дахь жилээс хаалтын ажлыг төлөвлөсөн байна.

НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ ХУРААНГУЙ

Хүснэгт-4

Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Талбайн хэмжээ /га/	Нийт зардал	Биелэлт
Биологийн нөхөн сэргээлт	Шимт хөрс хадгалах	Лицензийн талбайд	0.8	60'000'000	Уурхайн эдэлбэрт өртөж байгаа технологийн замууд, уурхайн траншей, хөрсний овоолго, засвар үйлчилгээний төв, гаалийн хяналтын талбай, шимт хөрсний талбайг 20см хуулж тусгайлан бэлдсэн талбайд овоолго үүсгэсэн.
Уурхайн хаалтын систем	Тооройн шандын нүүрсний ордыг 2022 оны 09-р сарын 05-ны өдрөөс ил аргаар ашиглах уурхайн уулын ажлыг хийж эхэлсэн. Мөн уурхайн үйл ажиллагаатай холбоотой дэд бүтэц болон бүтээн байгуулалтын ажил үргэлжилж байна. Ашиглалтын 4 дэх жилээс техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг үе шаттай явуулна. 2022 онд нөхөн сэргээлтийн ажил явагдахгүй болно.				
Төлбөр төлөлт	2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу нөхөн сэргээлтийн барьцаа хөрөнгийн 50%-ийн төлбөр 9'000'000 төгрөгийг төрийн сангийн тусгай дансанд байршуулсан.				
Нийт				60'000'000	

ХААН БАНК МӨНГӨН ШИЛЖҮҮЛЭГ / TRANSFER SLIP №22

Хүлээн авагчийн мэдээлэл / Recipient's Information

Банкны нэр, байрлал / Bank name & Location: 50 ХУУЧН СЭРГЭЭХ БАТАЛГАА 5134

Дансны № / Account No: *9,000,000.00* *ЕСӨН САЯ ТӨГРӨГ*

Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name of organization or individual:

Дүн тоогоор / Amount: Дүн үсгээр / Amount in words:

Валютын код / Currency code: Түхээгний утга, бүсэд тэмдэглэл / Transaction description & other notes: Түхээгний төрөл / Transaction code:

5134203892 Шилжүүлэгчийн мэдээлэл / Sender's Information ЕРМ

Валютын код / Currency code: Дансны № / Account No: Нэр (байгууллага эсвэл иргэн) / Name of organization or individual:

9,000,000.00 *3*

Дүн тоогоор / Amount: Дүн үсгээр / Amount in words:

ХАРИЛЦАГЧИЙН БӨГЛӨХ ХЭСЭГ / For Customer use only:

Шилжүүлэгчийн дансны № / Sender's account No:

Хүлээн авагч банкны нэр, дансны №, дансны нэр / Recipient's bank, account No, account name:

Мөнгөн дүн тоогоор, түхээгний утга / Amount and transaction description:

Гарын үсэг, тамга / Sender's signature, stamp:

1. 2.

Энэ баримтад бичигдсэн мэдээллийн утгыг зөвхөн хариуцан, аливаа хуулийн хөрөнгө, хууль ёсны гарын үсгээр баталж байна. By signing in this form, I confirm the accuracy of the information provided here and agree to accept any legal responsibility.

Банкны тэмдэглэл / For Bank use only

Шилжүүлэгчийн нэр / See stamp: Банкны дансны № / Bank's account No: Шилжүүлэгчийн нэр / See stamp: Огноо / Date: Гарын үсэг / Signature: Шилжүүлэгчийн регистрийн дугаар / Customer ID:

☐ Бэлгэр / In cash ☐ Динхнаас / From account

16018-01 16018 2022-05-10

Зураг-20 Төлбөр төлсөн баримт

2022 ОНЫ ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ НОГООН БАЙГУУЛАМЖ

Хүснэгт-4

№	Хийгдэх ажил	Мод суулгац ын төрөл	Тарих суулгац ын тоо /ш/	Нийт өртөг /сая.төг/	Биелэлт
1	Кемпийн тохижилтонд	Хайлаас	800ш	6’500’000	Хотхоны талбайн 10-аас доошгүй %-г ногоон байгууламж бий болгох ажлын хүрээнд мод үржүүлгийн газартай гэрээ байгуулж 3 настай 750 ширхэг хайлаас уурхайн хотхон байгуулах талбайн хүрээг дагуулан тарьсан.
2	Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх	Улиас	200ш	5’000’000	Ерөнхийлөгчийн тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд Өмнөговь аймгийн мод үржүүлгийн талбайгаас 250 ширхэг улиас худалдан авалт хийж бэлтгэсэн талбайд тарьсан байна.
4	Ажиллах хүчний зардал, цалин			3’200’000	Орон нутгаас 8 хүн авч ажиллуулсан. Нийт 4 хоног 1 хүний өдрийн цалин 100’000төгрөг цалинжуулан ажилуулсан
	Тээврийн зардал			200’000	Портер маркийн автомашин хөлсөлж модыг татан авсан
Нийт зардал				14’900’000	

Зураг :21 Мод тарилт хийж буй байдал

Д/д	Хийгдсэн ажил	Зардал
1	Шимт хөрс хуулах, овоолго үүсгэх, дагтаршуулах	60'000'000
2	Мод тарих	14'900'000
Нийт		74'900'000

3. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ, ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2022 онд нийт нутгаар бороо хур багатай ган гачиг ихтэй байгаа тул уурхайн нөлөөллийн бүсд амьдарч байгаа айлуудад нийт 700ш өвсийг тараахаар бэлдэж дуусаад байна.

Өвс тараалтанд бэлдсэн байдал

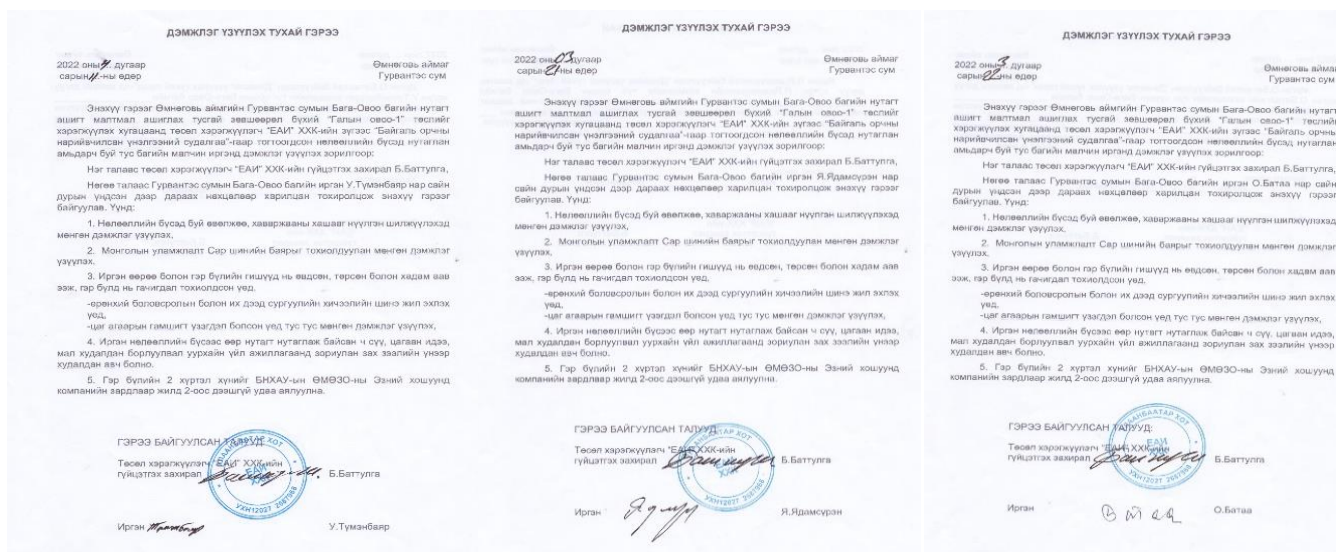
Хүснэгт-5

Д/д	Хийгдэх ажил	Хэмжих нэгж	Тоо ширхэг	Үнэ	Тээврийн зардал	Нэг бүрийн үнэ	Нийт үнэ
1	Малчдад өвс тараах	ш	700	12000	6000	18000	12 600 000

Нөлөөллийн бүсд байгаа өрхөд дэмжлэг үзүүлсэн байдал

Хүснэгт-6

№	Ажлын зорилго	Гүйцэтгэх ажил	Хамрах хүрээ	Зардал /сая, төг/	Биелэлт
1	Нүүлгэн шилжүүлэлт нөхөн олговор олгох.	Нөхөн олговрын төлбөр олгох	Нөлөөллийн бүсийн өрх	2'000'000	Нөлөөллийн бүсийн 3 өрхөд нөхөн олговрыг олгосон.
2	Дэмжлэг үзүүлэх	Нөлөөллийн бүсийн өрхөд өвс тараах	Нөлөөллийн бүсийн өрх	12'600'000	Нөлөөллийн бүсийн өрхөд өгөх өвсний худалдан авалт хийгдсэн. Өвсийг татан авах ажлыг цаг уурын нөхцөл байдал болон айлуудын санал, хүсэлтийн дагуу зохион байгуулж хүргэж өгнө.
Нийт				14'600'000	

Зураг-21 Нөхөн олговор өгсөн гэрээ

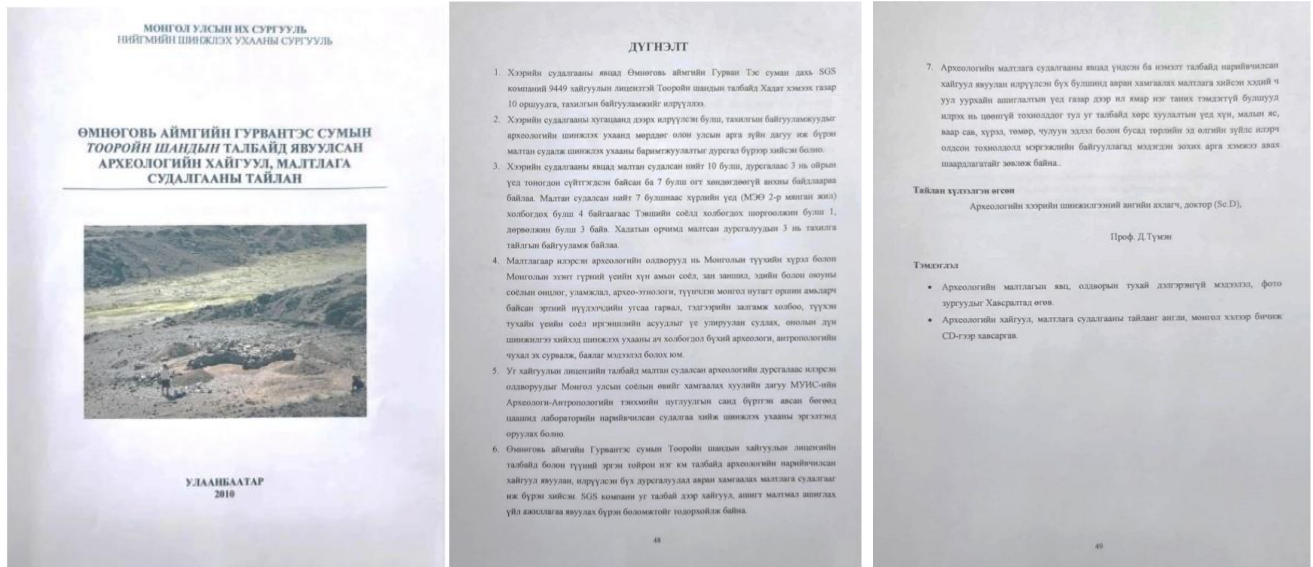
4. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт-7

Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Нийт төсөв	Биелэлт
---	--------------	------------	---------

Нийт ажилтнуудад соёлын өвийн талаар мэдээлэл сургалт зохион байгуулах.	Төслийн талбай	500'000	Өмнөговь аймгийн соёлын өв болон байгалийн дурсгалт газрын талаар нийт ажилтнуудад сургалт зохион байгуулан ажиллаа.
Археологийн дурсгал	Төслийн талбай	3'000'000	Археологийн судалгаагаар төслийн талбайн ойролцоо булш бунхан тогтоогдсон байдаг. 2022 онд уурхайн орчимд ямар нэгэн олдвор илрээгүй байна.
Палеонтологийн судалгаа	Төслийн талбай	3'000'000	Палеонтологийн судалгаа
Нийт		6'500'000	

Археологийн судалгааны тайлан

Зураг-22 Археологийн хайгуул хийлгэсэн байдал

5. ОСОЛ, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн болзошгүй осол эрсдлийг 5-р бүлэгт тодорхойлсон болон байгалийн гамшиг, үйлдвэрлэлийн осол, тэсэлгээ-химийн бодис, эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг төлөвлөн ажиллаа.

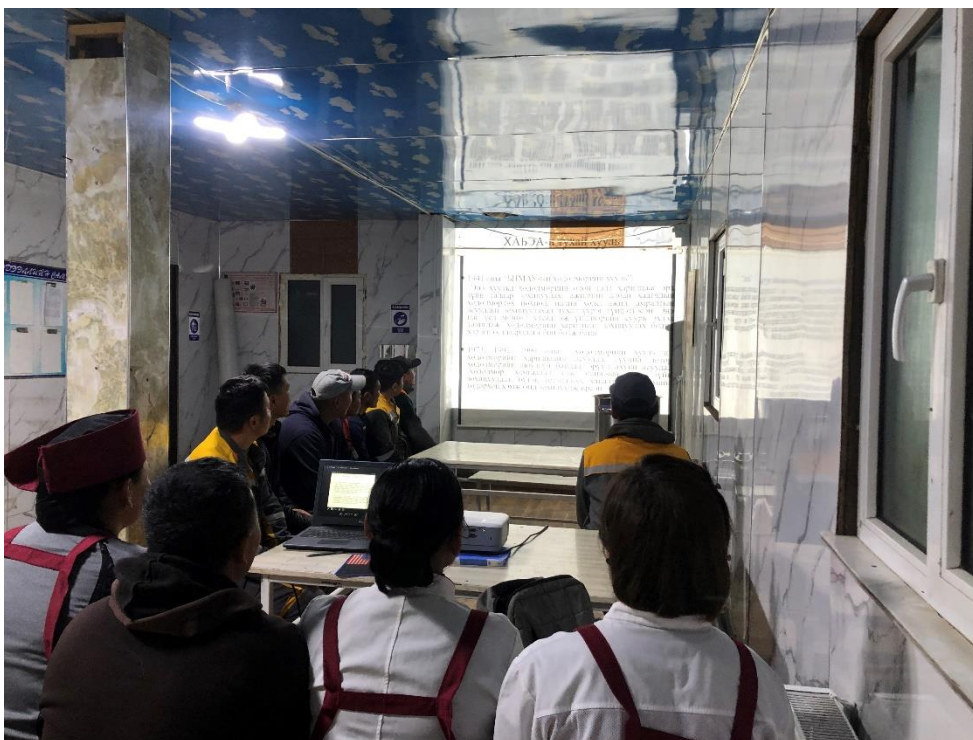
5.1. ОСОЛ, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт-8

№	Болзошгүй аюул, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хугацаа, давтамж	Биелэлт
5.1	Цаг агаарын гэнэтийн үзэгдлээс үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа	Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг 4 хоногийн давтамжтай авч мэдээллэх.	100'000	Жилийн турш	Урьдчилан сэргийлэх мэдээлэл өгч ажилласан.

	доголдох, зогсох				
5.2	Гал түмрийн улмаас уурхайн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт нийт ажилчидад орох	500'000		Шинэ ажилтанууд болон уурхай дээр ажиллаж байгаа ажилчидад талын түймэр болон үйлдвэр үйлчилгээний гал түймэр галын хорыг зөв зохистой ашиглах талаар сургалтуудыг давтамжтайгаар зохион байгуулж ажиллаа
5.3		Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг тогтсон стандартын дагуу байрлуулж бэлэн байдлыг хангаж ажиллах.	8'000'000		Уурхайн кемп болон засварын хэсэгт гал унтраах иж бүрэн хэрэгсэл 2ш-ийг байрлуулсан. Мөн гөл тогоо, оффис, уурхайд хөдөлж буй бүх машин механизмд галын хорийг байрлуулсан
5.4	Газар хөдлөлт, чичирхийллийн улмаас үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Болзошгүй ослын үед авах арга хэмжээг төслийн нийт ажилчидад тогтмол танилцуулах	5'000'000	Жилийн турш	2022 оны 10-р сарын улаанбаатар хотоос ХАБЭА-н тусгай эрх бүхий.....ХХК-ын сургагч багш нар ирж газар хөдлөлтийн талаар сургалт зааварчилгаа явуулсан
5.5	Гэнэтийн ослын	Хөдөлмөр хамгааллын аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмын хэрэгжилтэнд хяналт тавих			ХАБЭА-ын ажилтан тогтмол хяналт тавьсан.
5.6	улмаас хүний эрүүл мэнд, амь насанд сөргөөр нөлөөлж үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт орох.			Өдөр тутмын зааварчилгааг өгч ажилласан. Мөн дотооддоо сургалтыг шат дараатай явуулж байна.
5.7	үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах.	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан	Жилийн турш	Өвлийн хувцас, гутал, зуны хувцас гутал, АА-ны хэрэгсэл каска, шил, хантааз, бөглөө г.м хэрэгслүүд олгогдож байна.
5.8		Нийт ажилчдыг гэнэтийн ослын	1'880'000	Жилийн турш	Уурхайн бүх ажилчдыг гэнэтийн ослийн даатгалд хамруулсан

		даатгалд хамруулсан			
5.9		Эрсдлийн үнэлгээ хийлгэх	1'000'000		Байгууллага дотооддоо эрсдлийн үнэлгээг тогтмол хийж гарсан зөрчил нэг бүрийг тэглэдэг.
Нийт зардал			16'480'000		

Зураг-24 ХАБ-н
зааварчилгаа өгч
байгаа байдал

5.2.ХИМИЙН БОДИСЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тооройн шандын чулуун нүүрсний ордыг ашиглах төслийн үйл ажиллагаанд дараахи төрлийн тэсрэх бодисыг хэрэглэж байна. Тооройн шандын нүүрс олборлох төслийн үйл ажиллагаанд химийн хорт болон аюултай бодисууд ашиглагдахгүй боловч уурхайн хөрсний чулуулгийг суллах зорилгоор тэсэлгээний ажил хийгдэнэ. Тэсэлгээний ажлыг тусгай зөвшөөрөлтэй “Бласт” ХХКомпаниар гүйцэтгүүлэх бөгөөд ашиглалтын явцад өрөмдсөн цооногуудыг тэсрэх бодисоор цэнэглэх, хэрэгслүүдийн холболт хийх, цэнэглэсэн талбайд харуул хамгаалалт гаргах, тэсрэх бодис, хэрэгслийг тээвэрлэлтийн үед тогтмол хяналт тавин ажиллах, тэсэлгээний үед тэсэлгээ хариуцсан инженер, Байгал орчны мэргэжилтэн, ХАБ-ын инженер аюулгүй байдал, тэсэлгээнээс гарах сав баглаа боодлыг журмын дагуу зайлуулах, аюулгүйн бүсийг тогтоох зэрэг ажлыг хариуцан гүйцэтгэсэн.

Тэсрэх бодисын ханган нийлүүлэлт, тэсэлгээний үйл ажиллагааг хариуцан ажилладаг гэрээт “Бласт” ХХК нь тэсрэх бодис, хэрэгслийн зориулалтын агуулах, үйлдвэртэй бөгөөд тус үйлдвэр, агуулахыг МХГ-ын комисст хүлээлгэн өгч ажиллаж байна.

Тэсэлгээний ажлыг “Тэсэлгээний аюулгүй ажиллагааны дүрэм”-ийн дагуу тэсэлгээ хийх эрх бүхий тэсэлгээчин өдрийн цагаар гүйцэтгэж байна.

Тэсэлгээ хийхдээ анхаарах зүйлүүд:

1. Тэсэлгээний үеийн аюулгүй зай

Тэсэлгээний үеийн аюулгүй зай нь цэнэгийн тэсрэлтийн үйлчилгээ $n = 1$ байх нөхцөлд:

- Тоног төхөөрөмжинд -300 м
- Хүмүүст – 500 м-ээс багагүй.

Аюулгүй зайн дотор тоног төхөөрөмж, хүн байлгахыг хатуу хориглохоос гадна тэсэлгээ хийхэд харуул заавал тавьсан байна.

2. Чичирхийлэлийн үйлчилгээгээр

Барилга байгууламжинд аюулгүй бүсийн радиус – 300м-ээс ойргүй

3. Агаарын цохих долгион

Хүнд аюулгүй хамгийн бага зай нь 436 – 1017м.

4. Тэсэлгээгээр шидэгдэх чулуулаг

Хүмүүст аюултай зай нь нэг зэрэг тэсэлгээ хийх тэсрэх бодисны хэмжээнээс шалтгаалан 400м-ээс багагүй байх шаардлагатай

Хүснэгт-9

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Зар дал, сая.төгрөг	Хугацаа, давтамж	Биелэлтийн
1	Тэсрэх бодисыг ашиглахдаа холбогдох журмыг баримталж ажиллах.	-	Тогтмол	Тэсрэх бодис ашиглах дүрэм журам, ХАБЭА, Ил уурхайн аюулгүй ажиллагааны журмуудыг мөрдөж ажилласан
2	Тэсрэх бодисын үлдэгдэл, хаягдлыг холбогдох хууль журмын дагуу устгаж аюулгүй болгох	500'000		Тэсэлгээний инеженер, тэсрэх материал, үйл ажиллагааг хариуцсан баг хариуцан ажиллаж байна.
3	Шатах тослох материалын орлого, зарцуулалтыг бүртгэлжүүлж хянах.	-		Сар бүрийн бүртгэлийн маягтаар бүртгэлжүүлж хяналт тавьж ажилласан.
4	Шатах тослох материалаар бохирдсон арчих материал, Техникийн засвар үйлчилгээнээс гарсан тосны шүүр, агаар шүүгч зэрэг аюултай хог хаягдлыг зохих	100'000		Засварын хэсэгт шатаах зуух ашиглалтанд оруулаагүй байгаа тул битүүмжилсэн

	журмын дагуу шатаах зууханд устгах.			саванд хадгалж байна.
	Нийт	300'000		

Хийгдсэн ажил

Д/д	Хийгдсэн ажил	Зардал
1	Осол эрсдлийн менежмент	16'480'000
2	Химийн бодисын менежмент	900'000
Нийт		17'380'000

6. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Төслийн талбайгаас гарах ахуйн, аюултай, хүрээлэн буй орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй байхаар хадгалж зохих байгууллагуудтай гэрээ хийж зайлуулж байна. 2022 онд Гурвантэс сумын “Шугшаа Уул” ОНӨАТТҮГ-тай ахуйн хог хаягдлын гэрээ байгуулж төлбөрийг барагдуулсан. Одоогоор хог ачих хэмжээнд төвлөрөөгүй тул зайлуулалт хийгдээгүй байна.

“Тооройн шандын чулуун нүүрсний орд ашиглах” төслөөс гарах хог хаягдал нь ахуй, шингэн болон аюултай хог хаягдал байна.

Аюултай хог хаягдлын менежмент

Хүснэгт-10

№	Хог хаягдлын төрөл	Ашиглалт	Хаягдлыг байршуулах	Хаягдлыг устгах арга хэмжээ	Хугацаа	Биелэлт
1	Дугуй	Бүх төрлийн тээврийн хэрэгсэлээс	Хаягдал дугуйн цэг	Дахин ашиглах, нийлүүлэх	Шаардлагатай хугацаанд	Хаягдал дугуйг засвар үйлчилгээний газар тусгай цэгт хурааж хадгалж байна.
3	Пошки	Засвар	Түр байршуулах цэгт	Хогийн сав хийх. Ашигласан тос масло хийх	Тогтмол	Дахин ашиглаж байна.
5	Тосоор бохирдсон материал	Засварын цех, уулын хэсэг	Засварын цех	Устгалд оруулах	Тогтмол	Битүүмжилсэн уутанд цуглуулж байна
6	Тосоор бохирдсон хөрс	Бүх хэлтэс нэгжүүдэд	Хаягдал байршуулах цэгт	Асгаралтыг цэвэрлэх, саармагжуулах журмын дагуу	Шаардлагатай үед.	Тухайн бүрд нь саармагжуулж байна
7	Аккумулятор	Засвар, уул	Аюултай хог хаягдлын цэгт	Дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх	Шаардлагатай үед	Байгаль орчны мэргэжилтэний хяналтан дор аюултай хог

						хаягдлын цэгт хадгалж байна
--	--	--	--	--	--	-----------------------------

Ахуйн хог хаягдлын менежмент

Хүснэгт-11

№	Хог хаягдлын төрөл	Ашиглалт	Хаягдлыг байршуулах	Хаягдлыг устгах арга хэмжээ	Хугацаа	Биелэлт
1	Хуванцар сав	Ажилчидын ус, ундааны хэрэглээнээс	Ахуйн хогийн цэгт	2- догч түүхий эд боловсоруулах үйлдвэрт нийлүүлэхээр хадгалж байна.	Тогтмол	Ахуйн хаягдлын цэгт хуримтлуулж дахин ашиглах, илүүдлийг шатаах зууханд устгахаар хадгалж байна.
3	Бичгийн цаас	Оффисын хэрэглээнээс	Бүрэн ашиглагдсан бол хогийн саванд	Зууханд устгах	Тогтмол	Зууханд устгагдаж байна.
4	Хоолны үлдэгдэл, хүнсний хаягдал	Гал тогоо	Хоолны хаягдлийн цэгт.	Хадгалах	Тогтмол	Зм-ийн гүнтэй нүх ухаж хийж байна
5	Бусад хог хаягдал	Бүх төрлийн хэрэглээнээс	Нэгдсэн хогийн цэгт	Зайлуулах	1 удаа	Гурвантэс сумын нэгдсэн хогийн цэгт зайлуулж устгуулдаг.
6	Шингэн хог хаягдал	Хотхоны угаалгын хэсгээс	Төвлөрсөн цэгт	Зайлуулах	Улиралд 1 удаа	Гурван тэс сумын “Шугшаа уул” ОНӨТҮГ-аартай гэрээ хийсэн. Одоогоор дүүрээгүй байгаа тул зайлуулалт хийгдээгүй байна.

Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Хүснэгт -12

№	Төлөвлөгдсөн ажил	Хамрах хүрээ	Зардал (сая.төг)	Биелэлт
2	Хэсэг нэгжүүдийн орчимд хог хаягдлын цэвэрлэгээг тогтмол хийх	Нийт ажилчид	200'000	Дотоод журмын дагуу 7 хоног бүрийн ням гаригт их цэвэрлэгээ хийгдэж байна.
3	Шатаасан материалын нэр, хэмжээ, шатаалт хийсэн талаар байнгын бүртгэл хөтлөх.	Төслийн талбайн хэмжээнд	-	Хог хаягдлын бүртгэлийн маягтаар бүртгэлжүүлж байна.
4	Хог хаягдал гаргасаны төлбөрийг төлөх		500'000	Хог хаягдал гаргасны төлбөрийг бүрэн барагдуулсан байна.

5	Хог хаягдлын ангилан ялгалт бүхий хогийн сав шаардлагатай газарт байршуулах		1'200'000	Шинэ кемп ашиглалтад орсонтой холбоотойгоор ангилан ялгалтын зориулалтын ш хогийн савыг байршуулж байна.
6	Хог хаягдал тээвэрлэх, булах устгах эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулах	Хийгдсэн	-	“Шугшаа Уул” ОНӨААТҮГ -тай гэрээ байгуулж хог зайлуулсны төлбөр төлсөн.
8	Хаягдал тосыг гэрээ байгуулан аж ахуйн нэгжид нийлүүлэх.	Монпити ХХК	-	Монпити ХХК-тай аюултай хог хаягдлын худалдааны гэрээ байгуулан ажиллаж байна.
Нийт төсөв			1'900'000	

- Ажилчдын хотхоноос гарах хог хаягдал, бүтээн байгуулалтаас гарах хог хаягдлыг түр хогийн цэгт хадгалж, “Шугшаа Уул” ОНӨААТҮГ -тай байгуулсан гэрээний дагуу 1 удаа Гурвантэс сумын нэгдсэн хогийн цэгрүү тээвэрлэлт хийнэ. Одоогоор төвлөрсөн хогыг ачих хэмжээнд хүрээгүй байна.

Зураг 25 Хог хаягдлын цэг хаягжуулж хашаажуулав

- Уурхайн хотхоноос гарах шингэн хог хаягдлаар хөрс, ус, агаар бохирдуулахгүйн тулд 60тн-ы ёмкост байрлуулан хотхоны угаалгын хэсгээс гарч буй хаягдлыг цуглуулж байна. “Шугшаа уул” ОНӨТҮГ-тай гэрээ хийсэн. Дүүрээгүй байгаа тул соруулж зайлуулаагүй байна.

Зураг-26

Шингэн хог хаягдлын

ёомкость

Уурхай ашиглалтын явц болон засвар үйлчилгээний талбайгаас гарах аюултай хог хаягдлыг ЗҮТ-ын талбайд бэлтгэсэн тусгай цэгт цуглуулж, бүртгэлжүүлэн Монпиту ХХК-тай гэрээ байгуулан нийлүүлхээр ажиллаж байна.

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛЫН БҮРТГЭЛ							
А/А	Огноо	Аюултай хог хаягдалын нэр	Хог хаягдалын тоо хэмжээ (м³)	Хаана халагдсан байгаа (голорхой бичих)	Хаана нийлжүүлж устгасан, тушаасан	Хариуцаж устгаж, шилжүүлсэн ажигтан (албан тушаалтан, нэр)	Бүртгэл хийсэн албан тушаалтан
1	9/10	Төслийн талбайн хог хаягдал	8 м³	Хог хаягдал төслийн талбайн тус тус	Ахи ахи тус тус нийлжүүлж	Бүт хог хаягдал	50 - амжилт
2	9/10	Хог хаягдал төслийн талбайн хог хаягдал	40.1 м³	Хог хаягдал төслийн талбайн тус тус	Ахи ахи тус тус нийлжүүлж	Бүт хог хаягдал	50 - амжилт
3	9/14	Хог хаягдал	3 м³	Хог хаягдал төслийн талбайн тус тус	Ахи ахи тус тус нийлжүүлж	Бүт хог хаягдал	50 - амжилт
4	9/16	Төслийн талбайн хог хаягдал	4 м³	Хог хаягдал төслийн талбайн тус тус	Ахи ахи тус тус нийлжүүлж	Бүт хог хаягдал	50 - амжилт
5	9/16	Хог хаягдал	3 м³	Хог хаягдал төслийн талбайн тус тус	Ахи ахи тус тус нийлжүүлж	Бүт хог хаягдал	50 - амжилт
6	9/15	Төслийн талбайн хог хаягдал	10 м³	Хог хаягдал төслийн талбайн тус тус	Ахи ахи тус тус нийлжүүлж	Бүт хог хаягдал	50 - амжилт
7	9/16	Хог хаягдал төслийн талбайн хог хаягдал	60 м³	Хог хаягдал төслийн талбайн тус тус	Ахи ахи тус тус нийлжүүлж	Бүт хог хаягдал	50 - амжилт
8	9/10	Хог хаягдал	3 м³	Хог хаягдал төслийн талбайн тус тус	Ахи ахи тус тус нийлжүүлж	Бүт хог хаягдал	50 - амжилт
9	10/5	Хог хаягдал төслийн талбайн хог хаягдал	3 м³	Хог хаягдал төслийн талбайн тус тус	Ахи ахи тус тус нийлжүүлж	Бүт хог хаягдал	50 - амжилт

Зураг-27 Аюултай хог хаягдалын бүртгэл

7. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Төслийн байгаль орчны ажилчид нь үйл ажиллагааны газарт хамааралтай бөгөөд захирлын шууд удирдлаган дор ажил үүргээ хэрэгжүүлж ажиллаж байна. Төслийн хэмжээнд Байгаль орчны 2 мэргэжилтэн ээлжийн системээр ажиллаж 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний ажлыг хэрэгжүүлж ажиллаж байна

Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр хийгдэх үйл ажиллагаа

- Байгаль орчны бодлого, менежмент
- Байгаль орчны сургалт, хяналт
- Хог хаягдлын менежмент

ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хүснэгт-13

№	Хийгдэх ажил	Гарах үр дүн	Төсөв сая.төг/	Биелэлт
1	Боловсон хүчнээр хангах	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам боловсруулж мөрдөх	4'000'000	Байгаль орчны мэргэжилтэнгүүдийг ээлжийн хувиараар ажиллуулж байна.
7	БОМТөлөвлөгөөг боловсруулан батлуулах	Зохих хууль дүрмийн дагуу ажиллах, төлөвлөгөөны дагуу ажиллах	2'000'000	2022 оны БОМТ-г байгаль орчны мэргэжилтэнгүүд боловсруулан Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-аар хянуулан БОАЖЯ-аар баталгаажуулан ажилласан
9	Төслийн байгаль орчны бодлого, журмуудыг шинэчлэн сайжруулах, нэмэгдүүлэх.	Байгаль орчны үйл ажиллагаа сайжруулах	-	Байгаль орчинтой холбоотой зохих дүрэм журмуудыг гарган ажилчдад танилцуулан мөрдүүлж ажилласан
10	Байгаль орчны мэргэжилтэний сургалт	Мэргэжилтнүүд чадавхижих	3'000'000	Байгаль орчны мэргэжилтэнгүүдэд чадамжийн сургалтанд суулгасан
	Байгаль орчны ISO 14001 стандарт нэвтрүүлэх талаар судалгаа эхлэх.	Байгаль орчны үйл ажиллагаа сайжрах	-	Судалгааны шатанд явж байна.
Нийт төсөв			9'000'000	-

8. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

2022 онд агаар, хөрс, уснаас дээж авах ажлыг Мэргэжлийн байгууллагаар дээж авхуулж лабораторийн шинжилгээнд хамруулж, холбогдох стандарт түвшинд байгаа эсэх, төслийн талбайд хяналтын багаж хэрэгслээр шаардлагатай хугацаанд хэмжилт хийж бүртгэлжүүлэх, Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх гэсэн байдлаар гүйцэтгэлээ.

Уурхайн үйл ажиллагаа эхлэхийн өмнө 7-р сард хөрснөөс 15ш дээж авч шинжлүүлэн Геоботаник ХХК-аар газрын хянан баталгаа хийлгэсэн.

2022 оны 10-р сард төлөвлөгөөний дагуу Цаг уур Орчны шинжилгээний газрын байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораторид дээжнүүд шинжилгээнд хамруулж холбогдох стандарт түвшинд байгаа эсэхэд хяналт хийлээ.

- Агаарын хяналтын 5 цэгээс MNS 17.2.5.11, MNS 17.2.5.12, стандартын аргачлалаар
- Хөрсний хяналтын 6 цэгээс MNS 5850:2008 стандартын аргачлалаар
- Усны хяналтын 2 цэгээс MNS 5668:2006, MNS 4696:98, MNS 6340:2003, MNS 900:2005, MNS 4698:1998, MNS 900:2005, MNS 4943:2005, MNS 4585:2016, MNS 5850:2008 стандартын аргачлалаар тус тус шинжилгүүлээ.
- Мөн унд ахуйн хэрэглээний худгаас 2 дээжийг аймгийн МХГ-ын усны шинжилгээний газар нян бактерлоги, менералогийн шинжилгээг хийлгүүлж зөвшөөрөгдсөн хэмжээнд байгаа эсэхийг тогтоосон.

Ажлын даалгаврыг хавсралтанд оруулав

Хүснэгт 14 Агаар, дуу шуугианы хяналтын цэгүүд

№	Цэгүүдийн байршил	Координат	
		Х	Y
1	Уурхайн хотхон	668884.9534	4752237.0809
2	Гаалийн хяналтын талбай	669807.2710	4753383.3208
3	Засвар үйлчилгээний төв	668855.9820	4752303.9865
4	Уурхайн хэсэг	669226.4549	4753253.9913
5	Шимт хөрс	669655.3824	4759994.0642

Хүснэгт 15 Хөрсний хяналтын цэгүүд

№	Цэгүүдийн байршил	Координат	
		Х	Y
1	Шинээр баригдах засварын талбай 1-р цэг	668989.1980	4752298.6875
2	2-р цэг	668778.6496	4752314.7419
3	Шимт хөрс 1-р цэг	669637.9406	4753072.4800
4	2-р цэг	669851.0634	4753115.5962
5	Уурхайн хэсэг 1-р цэг	668933.8889	4753160.1293
6	2-р цэг	669172.4251	4753315.4533

Хүснэгт 16 Усны хяналтын цэгүүд

№	Цэгүүдийн байршил	Координат	
		Х	Y
1	Уурхайн шүүрлийн ус	669186.8861	4753217.7846
2	Малчны худаг	670026.4020	4757706.1810

Зураг :27 Орчны хэмжилт хийж буй байдал

Орчны хэмжилтийн ажлын тайлан

Хүснэгт 17

Т шинжилгээ үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Хяналт шинжилгээний ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, мян/төг	Нийт зардал, мян.төг жил	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал	Дээд доод хязгаар
Агаарын бохирдлыг хэмжих							
Тоос: PM2.5, PM10, Нийт тоос Утааны хий: Хүхэрлэг хий, Азотын давхар исэл, Угаарын хий	Уурхайн хотхон	Улиралд 1 удаа	Утааны хий, Тоосжилт	40'000	40'000	MNS 00172-5-12:1988 MNS ISO 4221:2002 MNS00121-003:1982 MNS 0017-2-5-11:1988 MNS 4048:1988 ISO 160171:2000 ISO 16362-2:2003	So2-48 No2-67 PM2.5-37 PM10-51
	Засвар үйлчилгээний төв			40'000	40'000		So2-33 No2-31 PM2.5-30.5 PM10-29
	Гаалийн хянал			40'000	40'000		So2-39 No2-47 PM2.5-25 PM10-58
	Уурхайн хэсэг			40'000	40'000		So2-42 No2-35 PM2.5-56 PM10-78
	Овоолго			40'000	40'000		So2-32 No2-42
	Шимт хөрс			40'000	40'000		PM2.5-28 PM10-37
Хөрсний бохирдлын дээжүүд							
Чийг, хуурай үлдэгдэл, рН, ялзмаг, Хүнд металл: (Cu, Zn, Cd, Pb, As)	Засвар үйлчилгээний төв	Улиралд 1 удаа	Металл	40'000	40'000	5850:2008 MNS ISO 110741:2001 MNS ISO 11074-2:2001 MNS 5546:2005	
	Уурхайн хэсэг			40'000	40'000		
	Шимт хөрс			40'000	40'000		
Усны бохирдлыг хянах							
Гадаргуугийн идэвхит бодис, ууссан хүчилтөрөгч, Анионууд, Катионууд,	Уурхайн шүүрлийн ус	Улиралд 1 удаа	Усны ерөнхий үзүүлэлт, эрүүл ахуй ба бусад,	40'000	40'000	MNS ISO 5667-5 : 2001 MNS ISO 5667-10:2001 MNS ISO 566711:2000 MNS ISO 5667-13 :2000	

Эрүүл ахуй						MNS ISO 61071:2002 MNS ISO 5667-1:2002 MNS 0900 : 2005	
Усны ерөнхий үзүүлэлт: рН, температур, өнгө, хатуулаг, биологийн болон химийн хэрэгцээт хүчил төрөгч,	Малчны худаг	Улиралд 1 удаа		40'000	40'000	MNS 4047-88 MNS 4586 : 1998 MNS 4943 : 2011 MNS-6148:2010 MNS ISO 5667-4 : 2001	
Орчны хяналт шинжилгээний нэг жилийн зардлын дүн, сая.төгрөг:							700'000

Хүснэгт 17

Д/д	Хийгдсэн ажил	Зардал
1	Газрын хяналт баталгаа	
2	Орчны хяналт шинжилгээ	457'200
Нийт		

MNAS
Accreditation
System
TL 08-10
MNS ISO/IEC 17025

УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

Өмнөговь аймаг Даланзадгад сум 6-р баг
Утас/Факс: 70533648
E-mail хаяг: umnugov144373@gmail.com

УЦУОШТ

Сорьцын дугаар: 01-11
 Сорьц авсан газрын нэр: Гурван тэс сумын Бага овоо баг "ЕАН" ХХК
 Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: Б.Мөнхбаясгалан техникч
 Сорьцын тоо хэмжээ: 5
 Сорьцын төрөл: орчны агаар
 Сорьц авсан огноо: 2022.10.27
 Лабораторид хүлээж авсан: 2022.10.28
 Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2022.10.28
 Хэвлэсэн огноо: 2022.10.31
 Хуудасны тоо: 1/1

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Хэмжилт хийсэн цэгүүд	Хүхэрлэг хий/SO ₂ /	Азотын давхар исэл/NO ₂ /	PM2.5 тоосонцор /24 цаг/	PM 10/тоос /24 цаг/
		мкг/м ³	мкг/м ³	мкг/м ³	мкг/м ³
1	Авто засварын төв	33	31	30.5	29
2	Шийт хөрсний	32	42	28	37
3	Пүүний талбай	39	47	25	58
4	Уурхайн хэсэг	42	35	56	78
5	Кэмп орчим	48	67	37	61
Хүлцэх хэм хэмжээ MNS 4586:2016		450	200	50	100

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн: техникч *Б.Мөнхбаясгалан* /Б.Мөнхбаясгалан /
(гарын үсэг) (нэр)

Хянаж баталгаажуулсан: Лабораторийн эрхлэгч *Б.Янжин* /Б.Янжин /
(гарын үсэг) (нэр)

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

- Уурхайн орчны гидрогеологийн хяналтын малчны худагт 1, шуурлийн уснаас 1 гүний усны хэмжилт хийж хяналт тавьж бүртгэлжүүлж байна.

**9. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ
ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ХУВААРЬ**

Хүснэгт 19. Ажлын биелэлт

МТ, түүний хэрэгжилтийг хэлэлцүүлэх байгууллагууд	тайлагнах,	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Төсөв /сая.төг/	Хэрэгжүүлсэн хугацаа	Биелэлт
Гурвантэс сум: - ЗДТГ, - БОГ, - Сумын иргэдийн хурлын төлөөлөгчид, - Багийн иргэдийн хурлын төлөөлөгчид, (Нөлөөллийн бүсийн өрхүүдэд)		Тухайн жилийн - БОМТ-ний хэрэгжилт	1'500'000	2022/10/25	Уурхайн нөлөөлийн бүсийн оршин суучдад тайлагнасан
Өмнөговь аймаг: - ЗД, - БОГ, - МХЕГ,			500'000	2022/11/01	Жилийн эцсийн тайланг хүргүүлсэн
Нийт зардал			2,000,000		

10. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Манай компани нь 2022 оны 09-р сарын 05-ны өдөр уурхайг нээн үйл ажиллагаа эхэлсэн.

“Эхмонголын байгаль” ХХК-иар “Биологийн олон янз байдлын судалгаа, дүйцүүлэн хамгаалах ажлын төлөвлөгөө”-г боловсруулуулсан.

ГЭРЭЭТ АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АКТ

Улаанбаатар хот 2023 оны 01 сарын 17 өдөр

"ЕАИ" ХХК-ийн захиалагч гүйцэтгэж буй 2022 оны 12 сарын 24-ний өдрийн БО/22-05 тоот гэрээт ажлын явцад гүйцэтгэн өгсөн материалын жагсаалт

№	Тайлан, материалын нэр / name of reports and materials	Тайлан материалын хэмжээ Size	Тайлбар
1	Өмнөговь аймгийн Гурвантэс сумын нутагт байрлах "ЕАИ" ХХК-ийн "Галын овоо-1" уурхайн биологийн олон янз байдлын судалгаа, дүйцүүлэн хамгаалах ажлын төлөвлөгөө	89 хуудас	2023 оны 01 сарын 17-нд 1 хувийг гүйцэтгэн өгсөн.
2	Тайлангийн pdf файл.	1 ширээг CD	2023 оны 01 сарын 17-нд гүйцэтгэн өгсөн.

Захиалагчийг төлөөлж: Гүйцэтгэгч талаас төлөөлж:

Гэрээт ажлын талаар материалыг хүлээн авсан: Гэрээт ажлын талаар материалыг хүлээн өгсөн:

"ЕАИ" ХХК-ийн хуульч мэрэгжигчтэн "Эхмөнголйн байгаль" ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал

С. Баянмөнх Б. САЙНЗАЯА

"ЕАИ" ХХК-ийн байгаль орчны мэрэгжигчтэн Д. Даваасүрэн

Өмнөговь аймгийн Хүрмэн сумын Жанжин багийн нутагт хууль бус үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орж эвдэгдсэн Шар хад, Чавганцын баруун тал хэмээх газарт нийт 5 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил гүйцэтгэх гэрээг "Сод Монгол гэгээ" ХХК-тай байгуулан ажилласан.

АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ГЭРЭЭ

2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдөр № _____ Улаанбаатар хот

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1 Монгол улсын Иргэний хууль, Газрын тухай хууль, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль болон техникийн нөхөн сэргээлтийн ерөнхий шаардлага зэрэг эрх зүйн хэм хэмжээний хураанд **"техникин нөхөн сэргээлтийн ажил"** гүйцэтгэхтэй холбогдон захиалагч болон гүйцэтгэгчийн хооронд үүсэх харицлагд зохицуулахад энэхүү гэрээний зорилго оршино

Хойр. Ерөнхий зүйл

2.1 Энэхүү гэрээт нэг талаас "ЕАИ" ХХК-аашид "Захиалагч" гэх түүнийг төлөөлж гүйцэтгэх захирал Б.Баттулга, нөгөө талаас мэрэгжлийн байгууллага "СОД МОНГОЛ ГЭГЭЭ" ХХК РД.8107591, цаашид "Гүйцэтгэгч" гэх түүнийг төлөөлж захирал М.Бүдээ нар нь цаашид "Талууд" гэх нар доорхи зүйлийг харицлан тохиолдох энэхүү гэрээг цаашид "Гэрээ" гэх байгуулав

Гурав. Гэрээний агуулга

3.1 Гүйцэтгэгч нь Захиалагч байгууллагын хүсэлтийг үндэслэн Өмнөговь аймгийн Хүрмэн сумын Жанжин багийн хууль бус үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орж эвдэгдсэн Шар хад, Чавганцын баруун тал хэмээх нийт 5 га газрын техникийн нөхөн сэргээлт хийх ажил хийж гүйцэтгэнэ.

3.2 Энэхүү гэрээт ажлын өнөөгийн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй МУ-ын холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журам, аргачлалын дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

3.3 Гэрээт ажил нь 3 үе шаттай байна.

3.3.1. Бэлтгэл үе шат

3.3.2. Техникийн нөхөн сэргээлт хийх үе шат

3.3.3. Техникийн нөхөн сэргээлтийг аймагт хүлээлгэж өгөх үе шат

Дөрөв. Гэрээний ерөнхий хугацаа

4.1 Гэрээт ажлыг гүйцэтгэхэд шаардлагатай баримт материал болон урьдчилгаа хэлсгийг гүйцэтгэгч талд олгоноор гэрээт ажлыг эхлээд тооцно.

4.2 Гэрээт ажлын ерөнхий хугацаа нь 20 хоногт бүрэн боловсруулж, холбогдох төрийн захиргааны байгууллагад хянуулан холбогдох дүгнэлтийг авч, тайлан захиалагч талд хүргүүлнэ.

4.3 Гүйцэтгэгч тал гэрээний болон давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас гэрээт ажлыг хугацаандаа хийж гүйцэтгээгүй болон бүрэн гүйцэтгээгүй тохиолдолд хариуцлага хүлээх үндэслэл болохгүй.

4.4 Гэрээний болон давагдашгүй хүчин зүйл гэрээт газар хөдлөлт, үерст автах, гал түймэрт өртөх, хөл хорио тогтоох, хуучин тогтоомжид өөрчлөлт орох зэрэг гэрээг зохих ёсоор биелүүлэх боломжгүй нөхцөл байдал үүсэхийг хэлнэ.

Тав. Гэрээт ажлын хөлс, түүнийг төлөх хугацаа

5.1 Гүйцэтгэгч гэрээт ажлыг нийт 50,000,000₮ /тавин сая/ төгрөгт багтаан гүйцэтгэнэ.

8.4 Захиалагч нь гэрээнд заасан хугацаанд төлбөрийг төлөөгүй, дутуу төлсөн бол хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд төлөөгүй үнийн дүнгийн 0.1 хувьтай тэнцэх алданги төлнө.

8.5 Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүйгээс учруулсан хохирлыг гэм буруутай тал нь хохирогч талдаа нөхөн төлөх үүрэг хүлээнэ.

8.6 Алданги төлсөн нь талуудыг гэрээний үүргээ зохих ёсоор биелүүлэхээс чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.

8.7 Захиалагч, гүйцэтгэгч талууд нь гэрээт ажилтай холбоотой санал хүсэлтээ бичгээр гаргаагүйгээс шалтгаалж биелэгдээгүй асуудлыг нөгөө тал хариуцахгүй болно.

8.8 Гүйцэтгэгчийн шаардсан баримт материалыг захиалагч нь цаг тухайд нь өгөөгүйн улмаас гэрээт ажилд учирсан хохирлыг гүйцэтгэгч тал хариуцахгүй.

Ес. Бусад заалт

9.1 Энэхүү гэрээнд талууд гарын үсэг зурснаар хүчин төгөлдөр болж, гэрээт ажлыг гүйцэтгэгч хийж дуусгах Захиалагчид хүлээлгэн өгснөөр дуусгавар болно.

9.2 Гэрээг Монгол хэлээр 2 хуви хийж гүйцэтгэн талууд тус бүр нэг хувийг авна.

9.3 Талууд харицан тохиролцсоны үндсэн дээр гэрээнд бичгээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, мөн гэрээг цуцалж болно.

9.4 Аль нэг тал нь энэхүү гэрээгээр хүлээсэн эрх үүргээ нөгөө талын бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр гуравдагч этгээдэд шилжүүлэхийг хориглоно.

9.5 Энэхүү гэрээтэй холбоотой аливаа маргаан, санал зөрчлөлийг талууд хэлэлцээний журмаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэнэ. Маргааныг хэлэлцээрийн журмаар шийдвэрлэх боломжгүй болсон тохиолдолд захиалагч талын үйл ажиллагаа явуулж буй тухайн газрын харьяалах шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

ЗАХИАЛАГЧ: ГҮЙЦЭТГЭГЧ:

"ЕАИ" ХХК-ийн ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИАРАЛ "СОД МОНГОЛ ГЭГЭЭ" ХХК-ийн ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИАРАЛ

Хаяг: Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 1 дүгээр хороо, 19 дүгээр хороолол, Чингисийн эргэн чөлөө 39, "Мөнх түүрэг оффис" 201 тоот Хаяг: Улаанбаатар дүүрэг, 6 хороо, 125-43

Утас: 7716-3739 Утас: 90585656, 90550032

И-мэйл хаяг: eai.mongolia@gmail.com И-мэйл хаяг: Otgonbatv0116@gmail.com

**2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗАРДЛЫН НЭГДСЭН ДҮН**

Хүснэгт 20

№	Байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээ	Нийт зардал / төг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний зардал	59'827'674
2	Нөхөн сэргээлтийн зардал	74'900'000
3	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний зардал	14'600'000
4	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний зардал	6'500'000
5	Осол эрсдлийн менежментийн зардал	17'380'000
6	Хог хаягдлын менежментийн зардал	1'900'000
7	Удирдлага зохион байгуулалтын зардал	9'000'000
8	Олон нийтэд тайлагнах ажлын зардал	2'000'000
9	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зардал	4'429'700
10	Дүйцүүлэн хамгаалын арга хэмжээний зардал	45'000'000
	Дүйцүүлэн хамгаалахаар хийсэн нөхөн сэргээлт	50,000'000
Нийт төсөв		285,537,374